

Az Úr az én pásztorom,
nem szűkölködöm, zöldelő
legelőkön adott nekem
helyet, csöndes vizekhez
vezetett engem.

Zsolt 23,1

Új Ember

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

Mértékadó
Ingyenes melléklet • Kultúra, műsorújság

LXXIX. évf. 43. • (3921.)
2023. október 22. • Ára 360 Ft

Végső búcsú a Szentírás avatott ismerőjétől

Eltemették Rózsa Huba
biblikus professzort

Az életének 85., papságának 60. évében a közelmúltban elhunyt Rózsa Huba biblikus professzor, apostoli protonotárius lelki üdvösségéért október 16-án 11 órakor mutatnak be szentmisét a budapesti Egyetemi templomban Erdő Péter bíboros, prímás főcelebrálásával. Az elhunytat ezután a templom kriptájában helyezték örök nyugalomra. A temetési szertartást Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök vezette.

Rózsa Huba biblikus professzor temetési miséjén többek között Veres András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke, Spányi Antal székesfehérvári püspök, Pápai Lajos nyugalmazott győri megyéspüspök, Szocsa A. Ábel nyíregyházi megyéspüspök, Marton Zsolt váci megyéspüspök, Martos Levente Balázs esztergom-budapesti segédpüspök, a Központi Papnevelő Intézet rektora; Kuminetz Géza, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) rektora; Puskás Attila, a PPKE Hittudományi Karának dékánja, valamint a kar profeszszorai és pap testvérek koncelebráltak.

(Folytatás a 3. oldalon)

Fotó: Merényi Zita

„Követelem a túsok szabadon bocsátását”

A pápa az izraeli–palesztin
háborúról
2. oldal

Az Apaklubból
a Szentlélek-szeminariumig
Közösségi élet Kelenföldön
8. oldal

Véget ér egy legenda
Bezár a Vonat,
de a Máltai Szeretetszolgálat
férőhelyeinek száma nem csökken
9. oldal

A jelenben és a történelemben Vecsei Miklós Sóllyom Lászlóra emlékezik

Sóllyom László volt köztársasági elnök, az Alkotmánybíróság első elnöke, akadémikus, egyetemi tanár, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat (MMSZ) önkéntese és támogatója október 8-án adta vissza lelkét Teremtőjének. Az elhunytat lapzártánk után, október 18-án római katolikus szertartás szerint helyezik örök nyugalomra a Fiumei úti sírkertben. Az alábbiakban Vecsei Miklós, a MMSZ alelnöke, felzárkózásért felelős miniszterelnöki biztos emlékező írását adjuk közre.

figyelmét, hiszen amíg a legfőbb tisztséget betöltötte, gondosan ügyelt rá, hogy szimpátiáját ne nyilvánítsa ki mások előtt. Államfői mandátumának utolsó évében azonban már egyértelmű volt, mennyire naprakész és felkészült a Magyar Máltai Szeretetszolgálat jelenlétén alapuló missziójából.

(Folytatás a 11. oldalon)

Nem vettem észre, hogy észrevett minket. Még hivatalát viselő elnök volt, amikor Sóllyom László érdeklődni kezdett a cigánytelepeken, leszakadó kistelepüléseken végzett munkánk iránt. Nem tudom, pontosan mikor és mivel érdemeltük ki a

Másodrendű állampolgárként A kommunizmus áldozataira emlékezünk

A Küzdelem a lelkekért című, az Új Ember/Magyar Kurír és a Nemzeti Emlékezet Bizottsága által indított cikksorozatunk befejező részét olvashatják, amely többek közt a vallásgyakorlók, hitüket vállaló állampolgárok hátrányos megkülönböztetéséről is szól, ami gyakori volt a Kádár-rendszer időszakában.

„Felvételi kérelmét helyhiány miatt elutasítom.” A velünk élő nemzedékek számos tagjának közös emléke lehet ez az értesítés a szocializmus évtizedeiből. Ők „származási” vagy „világnézeti” okból nem nyertek felvételt az egyetemre, főiskolára. Ezek az eleve háttérbe szorított fiatalok másodrendű állampolgároként élték a mindennapjaikat, s felvételük ilyenét elutasítása csupán egyike volt a pártállam széles körű eszköztárában szereplő módszereknek.

A Kádár-rendszer említése sokakban ébreszt nosztalgiát, hiszen azokban az években voltak fiatalok, szerelmeseik, akkor végezték a tanulmányaikat, alapítottak családot, nevelték gyermekeiket, építették a karrierjüket. „Az ember pedig a rossz emlékeket eltemeti” – mondta az egyik interjúalanyom, aki négyszer felvételizett a hetvenes években orvosi egyetemre, s bár a vizsgán megfelelt, minden alkalommal elutasították. Kettős hátránnyal kezdte a felnőtt életét, egyrészt édesapja ötvenhatos múltja, másrészt egyházi iskolában tett érettségije miatt.

(Folytatás a 11. oldalon)

Mi van az adatok mögött?

Beszélgetés Rosta Gergely
vallásszociológussal a népszámlálásról

Magyarországon 2022-ben népszámlálást tartottak, amelynek adatait nemrég tette közzé a Központi Statisztikai Hivatal (KSH). Az állampolgárok a vallási hovatartozásukról is nyilatkozhattak. Az eredményekről Rosta Gergely vallásszociológussal, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem docensével beszélgettünk.

– Mit mutatnak a számok a települések nagysága szerint, a város-vidék összehasonlításban, illetve az ország egyes régióit tekintve?

– Az látszik az adatokból, hogy a nem válaszolók aránya 37 százalék volt faluhelyen és 44 százalék Budapesten. A felekezethez nem tartozók esetében is ezeket az arányokat fedezhetjük fel. A magukat vallásosnak meghatározók közül a községekben 71 százalék mondta magát katolikusnak és 22 százalék reformátusnak. Egyéb városokban 66 és 25, megyei jogú váro-

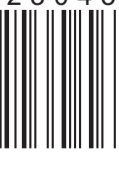
soknál 70 és 20, míg Budapesten 67 és 21 százalék ez az arány. A teljes népességet tekintve a községekben valamivel több mint 50 százalék határozta meg magát vallásosként, míg a fővárosban 37 százalék. A vallásszociológiai vizsgálatok egyébként azt támasztják alá, hogy a vidék-város és az iskolai végzettségből adódó különbségek csökkenő tendenciát mutatnak. Regionális vonatkozásban viszont nem láthatunk egyértelmű folyamatokat. Ebből a szempontból azért is nehéz határozott megállapításokat tenni, mert számít az adott régió demográfiai összetétele.

(Folytatás a 7. oldalon)

ISSN 0133-1205

2 3 0 4 3

9 770133 120548

Elkötelezetten dolgozzunk napjaink nagy problémáinak megoldásán!

Szeptember 13-án a Szentatya folytatta az evangelizáció iránti szenvedélyéről és a hívők apostoli buzgóságáról szóló katekézissorozatát. Beszédében a venezuelai Boldog José Gregorio Hernández Cisnerosnak, a szegények orvosának és a béke apostolának alakját állította a hívők elé. Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását olvashatják.

Kedves testvéreim, jó napot kívánok!

Katekéziseinkben továbbra is az evangélium hirdetésének szenvedélyes tanúival találkozunk. Emlékezzünk arra, hogy ez a katekézissorozat az apostoli buzgóságról, az evangélium hirdetésének szándékáról és belső tüzeréről szól. Ma Latin-Amerikába, konkrétan Venezuelába utazunk, hogy megismerjük egy világi Krisztus-hívőnek, Boldog José Gregorio Hernández Cisnerosnak az alakját.

1864-ben született, és a hitet mindenekelőtt édesanyjától kapta, ahogyan arról be is számol: „Édesanyám a bölcsőtől kezdve erényre tanított, Isten ismeretében nevelt, és a szeretetet adta vezetőmnek.” Jegyezzük meg: az anyák adják tovább a hitet.

A hitet „nyelvjárásban” lehet átadni, vagyis az anyák nyelvén, abban a „dialektusban”, amelyet az anyák beszélnek gyermekeikkel. Ti, édesanyák: figyeljétek arra, hogy a hitet ebben az anyai dialektusban adjátok át!

Valóban a tevékeny szeretet volt az a sarkcsillag, amely Boldog José Gregorio életét irányította: vidám természetű,

kimagaslóan értelmes, jószágos, sugárzó ember volt. Az orvosi hivatást választotta, egyetemi tanár és tudós lett. Mindenekelőtt azonban a leggyengébbekhez közel álló orvosként működött, olyannyira, hogy hazájában „a szegények orvosaként” emlegették. A szegényekkel törődött, mindig! A pénzbeli gazdagsággal szemben az evangélium gazdagságát választotta, életét a rászorulóknak segítségének szentelte. José Gregorio Jézust látta a szegényekben, a betegekben, a bevándorlóknak, a szenvedőkben. És a sikert, melyet sosem keresett a világban, megkapta és ma is megkapja az egyszerű emberektől, akik „a nép szentjének”, „a szeretet apostolának”, „a remény misszionáriusának” nevezik. Szép nevek: „a nép szentje”, „a szeretet apostola”, „a remény misszionáriusa”.

José Gregorio alázatos, kedves, segítőkész ember volt. Ugyanakkor belső tűz lobogott benne, az a vágy hajtotta, hogy Istennek és felebarátainak szolgálatában éljen. E belső tüztől vezérelve többször is próbálkozott azzal, hogy szerzetes és pap legyen, de különböző egészségügyi problémák

PIRRIGHT © VATICAN MEDIA

megakadályozták ebben. Testi gyengesége azonban nem arra készítette, hogy önmagába zárkózzon, hanem arra, hogy mások szükségletei iránt még érzékenyebb orvos legyen; a gondviselésbe kapaszkodott, és lélekben megerősödve még inkább a lényegre törekedett. Ilyen az apostoli buzgóság: nem a saját vágyait követi, hanem rendelkezésére áll Isten terveinek.

Így értette meg Boldog José Gregorio, hogy a betegek ápolásával Isten akaratát valósítja meg: segít a szenvedőknek, reményt ad a szegényeknek, nem szavakkal, hanem példával tesz tanúságot hitéről.

Így jutott el – ezen a belső úton – oda, hogy az orvosi munkát papsággént fogadta:

„az emberi fájdalom papságaként” (Miguel Yaber: *José Gregorio Hernández: médico de los pobres, apóstol de la justicia social, misionero de las esperanzas*, Oficina de Planificación del Universitario, Caracas, 2004, 107). Mennyire fontos, hogy ne elszenvedjünk passzívan a dolgokat, hanem, ahogy a *Szentírás* mondja, mindent jó lélekkel tegyünk, hogy az Úrnak szolgáljunk (vö. Kol 3,23)!

De tegyük fel magunknak a kérdést: honnan vette José Gregorio ezt a lelkesedést, ezt a buzgóságot? Egy bizonyosságból és egy erőből. A bizonyosság Isten kegyelme volt. Azt írta, hogy „ha vannak jók és rosszak a világban, rosszak azért vannak, mert ők maguk

váltak rosszá, a jók viszont Isten segítségével jók” (1914. május 27.). És ő elsőként kegyelemre szorulóknak érezte magát, olyannak, aki az utcán koldul, rendkívüli módon szeretetre szorul. Az erő pedig, amelyből merített, az Istennel való bensőséges kapcsolat volt. Tehát ebből a két dologból merített: Isten kegyelméből és az Úrral való bensőséges kapcsolatból. Az imádság embere volt, aki rendszeresen misére járt. És érintkezésben állva Jézussal, aki feláldozza magát az oltáron mindenkiért, José Gregorio úgy érezte, arra kapott meghívást, hogy a békét áldozza életét. Az első világháború már javában zajlott. Így érkezett el 1919. június 29-e: egy barátja meglátogatja, és nagyon boldognak találja. José Gregorio ugyanis tudomást szerzett arról, hogy aláírták a háborút lezáró szerződést. Áldozata elfogadásra talált, és mintha előre megérezte volna, hogy ezzel feladata véget ért itt, a földön. Aznap reggel, mint mindig, misén volt, aztán az utcára ment, hogy gyógyszerrel vigyen egy betegnek. De ahogy átment az úton, elütötte egy autó. Kórházba szállították, és a Szűzanya nevével mondván halt meg.

Földi útja így ért véget: egy úton, miközben az irgalmaság egyik cselekedetét végezte, és egy kórházban, ahol orvosi munkájából remekművet alkotott.

Testvéreim, e tanúságtétel láttán tegyük fel magunknak a kérdést: én a közelemben élő szegényekben jelen lévő Istenre, a világon leginkább szenvedő emberekre miként reagálok? És José Gregorio példája megszólít-e engem? Ő arra ösztönöz bennünket, hogy elkötelezetten dolgozzunk napjaink nagy társadalmi, gazdasági és politikai problémáinak megoldásán.

Oly sokan beszélnek ezekről, olyan sokan szitkozódznak, kritizálnak és panaszkodnak, hogy minden rosszul megy. A keresztény embernek azonban nem ezt kell tennie, hanem foglalkoznia kell ezekkel a problémákkal, kézbe kell vennie őket, még ha bepiszkítja is velük a kezét: mindenekelőtt pedig az a dolga, ahogy Szent Pál mondta, hogy imádkozzon (vö. 1Tim 2,1–4), és aztán ne fecsegéssel foglalkozzon – csapás a fecsegés –, hanem azzal, hogy előmozdítja a jót, igazságban építi a békét és az igazságosságot. Ez is evangélium hirdetés, és ez keresztény boldogság: „boldogok a békességszerzők” (Mt 5,9). Kövessük Boldog José Gregorio nyomdokait, a világi Krisztus-hívőt, az orvost, a mindennapi munka emberét, akit az apostoli buzgóság arra készítetett, hogy egész életében a tevékeny szeretetről legyen tanúságot!

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican.va

„Követelem a túsok azonnali szabadon bocsátását”

A pápa az izraeli–palesztin háborúról és az afganisztáni földrengésről

Ferenc pápa október 11-én a Szent Péter téren megtartott szokásos szerdai általános kihallgatása végén felhívást tett közzé az izraeli–palesztin háborúról és az afganisztáni földrengéssel kapcsolatban, amelyet az alábbiakban olvashatnak.

Könnyezve és aggodalommal követem továbbra is, ami Izraelben és Palesztinában történik: sokakat megölték, számosan megsebesültek. Imádkozom azokért a családokért, amelyeknek ünnepnapját gyásznappá tették, és követelem a túsok azonnali szabadon bocsátását. Akit megtámadtak, annak jogában áll védekezni, de nagyon aggaszt az a Gázai övezet ellen indított teljes ostrom, melyet az ott élő palesztinok elszenvednek: ott szintén sok az ártatlan áldozat.

A terrorizmus és a szélsőségeség nem segít megoldani az izraeliek és palesztinok közötti konfliktust, hanem táplálja a gyűlöletet, erőszakra és bosszúra sarkall, és csak szenvedést okoz mindkét félnek. A Közel-Keletnek nem háborúra, hanem békére, igazságosságon, párbeszéden és a testvériség bátorságán alapuló békére van szüksége.

Szeretnék külön megemlékezni Afganisztán lakosságáról, amely sokat szenved egy pusztító földrengés következtében, mely több ezer áldozatot követelt, sok nő és gyermek is van köztük, és miatta sok ezer embernek kellett elhagynia otthonát.

Arra kérek minden jóakarátú embert, hogy segítse ezt a már így is olyannyira megpróbált népet, a testvériség szellemében járuljon hozzá az emberek szenvedésének enyhítéséhez, és támogassa a szükséges helyreállítási munkálatokat.

Fordította:
Tózsér Endre SP

Iraki keresztény menekülteket támogathatunk

Iraki keresztény menekültek munkáival gazdagodott október elején a mátraverebély-szentkúti nemzeti kegyhely kegytárgyboltja. A tárgyak megvásárlásával a családok megélhetését és helyben maradását lehet támogatni.

A jordán karitás az a ferences rendtartománnyal és a Hungary Helps Programmal összefogásban teremtette meg a lehetőséget arra, hogy a menekültek által készített mezőgazdasági és asztalos kézműves termékek Magyarországra, majd a mátraverebély-szentkúti kegytárgyboltba jussanak.

A vitrinbe szentföldi mozaikok, olajfából készült szappanok és keresztény családok által készített rózsafüzérek kerültek, melyek októberről bárki számára elérhetővé válnak, akik szeretnének segíteni a nehéz sorsú menekült családokon.

A termékek Szentkúton és webshopon keresztül is megvásárolhatók.

Forrás és fotó:
Mátraverebély-Szentkút Nemzeti Kegyhely

Végső búcsú a Szentírás avatott ismerőjétől

Eltemették Rózsa Huba biblikus professzort

(Folytatás az 1. oldalról)

A köztisztelőben álló tudós tanár lelki üdvösségéért bemutatott miséjén a szentbeszédet Erdő Péter bíboros, prímás mondta. A temetési szertartás keretében a Szent István Társulat (SZIT) nevében Sarbak Gábor, a SZIT elnöke búcsúztatta és méltatta az elhunytat, akit a társulat saját halottjának tekint.

A misén Szent Pálnak a Timóteushoz írt második levélből olvastak fel (2Tim 2,8-13), többek között a következő részt: „Ha vele (Krisztussal) együtt haltunk meg, vele együtt fogunk élni is. Ha túrunk, vele együtt fogunk uralkodni is. (...) Ha hűtlenek vagyunk, ő hű marad, mert ő magát meg nem tagadhatja.”

nehéz helyzetet baráti készséggel, valamint a kar iránti szeretetből elvállalta a feladatot. Ez az epizód is mutatja elkötelezettségét – mutatott rá beszédében a bíboros, majd az elhunyt életének utolsó időszakáról is megemlékezett.

„Bár a betegség az utóbbi években próbára tette a türelmet, mégis hirtelen ért bennünket halálának híre. Őszinte szívvel elmondhatjuk róla, hogy Krisztussal közösségben halt meg, hogy vele együtt kitarthatóan viselte az élet terhet, hogy hűséges maradt papi és tanári hivatásához.

Amikor ma kérjük számára Isten megbocsátó irgalmát, azért imádkozunk, hogy teljesedjék be rajta Dániel próféta ígérete: »Akik az igazságra tanítottak sokakat, ragyogni fognak örökkön örökké, akár

mindig szívesen ment), mit csináltak a Habsburgok, (milyen könyveket lehet venni és megrendelni a császárvárosban a következő utazásig), s milyen pezsgős volt a 19. század végi Budapesten.

Élvezte, hogy olvasható; ez hosszú éjszakákon átívelően megadatott neki. Legyünk őszinték, nem volt könnyen elfogadható ember, mert a véleményét meg merete mondani, időnként elég sarkosan, de sohasem a lelkiismerete ellenére. Így volt pap, tudós és tanár, akitől sokan félttek, ám akit sokan szerettek is.”

A SZIT elnöke az előbbiekhöz hozzátette: „Hangsúlyoznom kell, hogy az utóbbi évek társulati rendezvényein előadásaiából és hozzászólásaiából közvetlenül is megtapasztalhattuk, hogy ténylegesen és

Máté evangéliumából az a rész hangzott el (Mt 11, 25-30), amelyben Jézus egyebek mellett ezt mondja: „Dicsőítetek, Atyám, ég és föld Ura, hogy az okosak és a bölcssek előtt elrejtetted ezeket, és a kicsinyeknek kinyilatkoztatad.” Majd így szól: „Vegyétek magatokra igámat, és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű, s megtaláljátok lelketek nyugalomát. Az én igám édes, és az én terhem könnyű.”

Erdő Péter bíboros a temetési szentmisén az olvasmány magyarázatával kezdte beszédét: „Ha vele halunk meg, vele élni is fogunk, ha kitarunk mellette, vele uralkodunk.” A Timóteushoz írt második levélben ezek a sorok költői bátorítást jelentenek. Biztatást adnak a hívőknek a nehéz körülmények között, olyan ellenséges légkörben, amely a vértanúsághoz vezethet. Kicsendül ezekből a szavakból a megkeresztelt ember megbonthatatlan egysége Krisztussal, aki meghalt és feltámadt. A Timóteushoz írt második levélnek ez a részlete a keresztény kitarás himnusz, amely Krisztus örök hűségén alapul. Ő ugyanis mindig hűséges marad, mert magát meg nem tagadhatja (2Tim 2,13) – fejtette ki a szónok, majd így folytatta: Van tehát valami, amit Isten nem tehet meg? Igen, mert ez a le-

hetetlenség nem a mindenhatóság korlátozása.

Ahogy Szent Ágoston írja: Az egyetlen dolog, amit a Mindenható nem tehet meg, az, amit nem akar. Mert lehetetlen, hogy az igazságosság akarja a méltánytalanságot, a bölcsesség az ostobaságot, az igazság a hazugságot. (Vö. Sermones 214,4). Ugyanígy lehetetlen az is, hogy Isten, aki maga a szeretet, hűtlenül cserben hagyja az embert. Csak az ember élhet vissza annyira a szabadsággal, hogy Isten szeretetét elutasítja.

Erdő Péter ezek után az elhunytól szólva elmondta: „Rózsa Huba pap testvérünk, apostoli protonotárius, egyetemi tanár életét Isten hűséges szeretete kísérte. Elevenen őrizzük határozott egyéniségének emlékét. Rá valóban igaz, hogy »az igazságra tanított sokakat«. A Szentírás avatott ismerőjeként sokakat bevezetett Isten leírt ígéretébe. Egyesítette a tudományos kutatások részletes ismeretét a hívő megközelítés elkötelezettségével.

Kápláni éveit Esztergomban oktatóként, majd Rómában tanult. Munkássága legnagyobb részében pedig a budapesti Hittudományi Akadémián, majd a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karán tanított tanszékvezető professzorként.

Többször viselte a dékáni tisztséget is. A levelező tago-

Rózsa Huba professzor sírfelirata:

Itt nyugszik Mons. Dr. Rózsa Huba apostoli protonotárius, a teológia professzora, Széchenyi-díjas biblikus, a Szent István Társulat alelnöke.

1939, Budapest
2023, Budapest

„Isten ígéjének megismerését és terjedését akartam szolgálni, »hogy az Írásokból türelmet és vigasztalást merítsünk reményességünk megőrzésére« (Róm 15,4).”

zat igazgatójaként is működött. Elismert szónok volt. Papi egyéniségével, világos tanításával, számos értékes publikációjával nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a hittudományi kar hallgatói és a katolikus értelmiségiek szélesebb körei hűségesek maradjanak hitükhöz, és szeretettel, lelki haszonnal forgassák a Szentírást.

Bár vizsgák előtt a hallgatók gyakran tartottak tőle, mi jó humorú, barátságos kollégát és munkatársat tisztelhetünk benne – tette hozzá a bíboros. – A Szent István Társulatnak 1992-től, a Magyar Hebraisztikai Társulatnak 2002-től volt alelnöke. Tudományos munkásságát Scheiber Sándor-díjjal, Stephanus-

díjjal és Széchenyi-díjjal ismerték el.”

Erdő Péter hangsúlyozta: Rózsa Huba különleges szakmai érdeme volt, hogy a Szent István Társulat Szentírás-bizottságának elnökeként a teljes Biblia magyar kiadásának javított szövegét új bevezetőkel és magyarázatokkal sajtó alá rendezte.

A hittudományi kar könyvtárának igazgatójaként pedig sokat tett azért, hogy a hányatott sorsú kari könyvtár nemzetközileg is jelentős tudományos gyűjteménnyé és kutatási bázissá válhatott.

Még nyugdíjba vonulása után is segítette a kar munkáját, éveken keresztül értékes előadásokat tartott, példát mutatva a rendszeres munkára és a helytállásra. Erdő Péter bíboros felelevenített az elhunyt életéből egy történetet, amely Rózsa Huba szolgálatkészségéről, felelősségteljes magatartásáról szólt. Mielőtt 1998-ban Erdő Péter átvette a PPKE rektori hivatalát, le kellett mondania az egyetem hittudományi karának dékáni tisztéről. Ekkor még folyamatban volt, s a végéhez közeledett a kar Veres Pálné utcai épületének kialakítása.

Felmerült a kérdés, hogy az építkezés utolsó stádiumában, tavasz közepén ki veszi át a dékánságot? „Sokan visszaretentek a feladattól, végül Rózsa Huba volt az, aki átlátva a

a csillagok» (Dán 12,3). Adj Uram örök nyugalommal neki, és az örök világosság fényeskedjék neki!” – zárta beszédét Erdő Péter.

A szentmise után következett a temetési szertartás, amelynek keretében Sarbak Gábor, a SZIT elnöke búcsúzott az elhunyttól. „Rózsa Huba professzor úr 1992-től volt a Szent István Társulat alelnöke, azaz egyházi elnöke. Elnökségi üléseinken, a megbeszéléseink során fel kellett ismernünk, hogy lelkiismeretében is komoly felelősséget vállal a magyar katolikus könyvkiadás e legrégebbi, gazdag hagyományú és megőrzésre méltó intézménye tevékenységéért.

Az elnökségi üléseken tudott vitatkozni, elutasítani, aztán – a feladat teljes súlyát átlátva, átérezve – meg tudta hallgatni más véleményét is. Volt belátása, és nemegyszer a vidáman utáztott jellegzetes hanglejtése kíséretében tudott lemondóan legyinteni, ha reménytelennek látott valamit. Ne tagadjuk, volt ilyen helyzet is – mondta Sarbak Gábor. – Emellett tudós volt, akit szenvedélyesen érdekelt az ószövetség világának egésze, nyelve és történelme, kultúrája és mentalitása, és ezen túlmenően, szabadidejében a magyar történelem, hogy mi történt akár Buda felszabadításakor, akár Bécsben (ahová

mélyen hívó ember volt, akit az Úristen félelme vezetett. Initium sapientiae timor Domini.

Volt rá példa, hogy el-elcsuklott a hangja, talán beleborzongott a misztérium fenségébe; őszinte volt. Megrendítő. Ez segítse őt egyenes derékkal megállni a végső Bíró előtt! Magunknak sem kívánhatunk mást. Drága Alelnök Úr – egymás között a társulat szinte minden munkatársa így hívott téged, és most mindegyikünk nevében szólok –, ismerd meg azt az igazságot, amire mindig vágytál, hiszen számodra már világos lett, hogy a tudomány, miként földi létünk, véges és elégtelen. Te már valami mást látsz, a teljességet; nyugodj békében!” – zárta beszédét Sarbak Gábor. A koporsó beszentelése után a temetés az Egyetemi templom kriptájában folytatódott. Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök vezette a szertartást, amelybe a kihangosítás révén bekapcsolódhatott a templomban maradt számos hívő, akik a szertartás után rohadtak le tiszteletüket az elhunyt végső nyughelyénél.

A temetési mise és a szertartás zenei szolgálatát a Központi Papnevelő Intézet szkolája és Csupor Márton orgonista látta el.

Körössy László
Fotó: Merényi Zita

A BIBLIA ÜZENETE

A tesszalónikiek egyháza

Mt 22,15–21

Vasárnap a tesszalónikiekhez írt első levélből olvasunk szentleckét, az első sorait. Pál apostol a kor szokása szerint üdvözlő a közönséget, hálát ad értük Istennek, majd visszatérően ismeretségük kezdetére, amikor hírhirdetőként náluk járt. Vajon mit üzen nekünk ez az egykori levélkezet?

Mindenekelőtt érdemes rácsodálkozni, milyen szeretettel veszi fel a kapcsolatot Pál a tesszalónikiekkel. „Mindenkor hálát adunk Istennek mindnyájatokért” – kezdi. Szavaiban talán ott rejlik a hála azért is, hogy hírhirdető tevékenysége nem volt hiábavaló. Elsősorban mégis értük ad hálát, a létükért, azért, akik és amilyenek. A következő mondat is belső ismeret, élő kapcsolatot feltételez, egymás mellett említve a tesszalónikiek hitét, szeretetét és reményét. Ilyen az igazi lelkipásztori öröm, ilyen minden igazi keresztény kapcsolat is: felfedezem a másik értékét, látom, hogy eleven kapcsolata van Istennel, hogy magára talál és közben Istenre is, s ezért az élete derűsebb, ragyogóbb lesz. Pál nincs ott velük, de „megemlékezik róluk imádságaiban”, illetve „szüntelen gondol” rájuk. A mély kapcsolatok valósága sokáig kísér minket akkor is, ha éppen nincs módunk személyesen találkozni.

Pál így szólítja címzettjeit: „Testvéreim, kiket az Úr szeret!” Ez is elgondolkoztató. Nyilván nem a köztük lévő szeretetkapcsolatot akarja tagadni vagy elhalványítani. Inkább annak örül, hogy ez a kapcsolat az Isten szeretetében nyugszik. „Választottaknak” is mondja őket, mert az evangélium hirdetését jelek és csodák

kísérték körükben, illetve ő maga „Szentlélekkel és mélyes meggyőződéssel” beszélt közöttük. Az apostol Isten működésének tulajdonítja ezt a különlegesen befogadó közeget, amelyben az ő karizmája, Lélekkel eltelt szolgálata is a legteljesebben tudott megnyilvánulni. Olyan kapcsolat jött tehát létre közöttük, amelyet már akkor megáldott az Isten, s amely azóta is hitelesíti Istennek adottságukat. A hit Isten igazságáról szerzett ismeret, ugyanakkor tapasztalat is. Ez a levél – az Újszövetség legkorábban keletkezett irata – egyszerre közli az ősegyház legkorábbi hitvallásait, s ugyanakkor mindjárt a bevezetőjében sokszorosán tanúsítja, hogy a hit tapasztalattal társul, illetve személyes kapcsolatokban „terjed”.

Nem tudjuk, vajon hányan tartoztak az első keresztény közösségekhez, amelyeknek Pál a leveleit írta. Talán két-három család, húsz-harminc ember vagy éppen ötven? Amikor a levél kezdete a „tesszalónikiek egyházát” említi, átlátható, valódi emberi és hívő közösséget kell magunk elé képzelnünk. Ilyen sejtekben jelent meg, ilyenekből épült a katolikus, az egyetemes Egyház. Soha nem volt a tesszalónikieké úgy, mint valami egyesület, amelynek ők találták ki az alapszabályát. Inkább fordítva: éppen azért volt egészen az övék, mert Isten nekik szánta önmagát, illetve Fiát, Jézust. Ő pedig látható, tapasztalható, élhető közösséget akart közöttük, velük. Ez az egyház él mindmáig, közöttünk, velünk, bennünk is.

Martos Levente Balázs

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

A Szent Liturgiáról (148.)

Az emberiség ősi időktől fogva gondot fordít elhunytjainak emlékére, gondoskodik a temetésükről, s valami módon megjelöli a sírjukat. A keresztények sírkeresztet állítanak. Nem véletlenül! Nem pusztán egy emlékjellel akarnak megemlékezni elhunyt szeretteikről, hanem jelzik azt is, hogy a kereszt által történt a megváltásunk, így a halál nem a teljes megsemmisülésbe torkollik. Jó ezt tudatosítani olyankor is, amikor ősszel kimegyünk a temetőbe, hogy ott nyugvó szeretteinkre emlékezzünk. A sírhantón álló kereszt imádságra buzdít!

A Görögkatolikus Egyháznak külön szertartása van „a síremlék megáldására”. Rendelkezése szerint „A pap epitrakéliót és felont ölt magára, és a síremlék előtt, tömjénezés után kezd” a szertartást. Ennek elején a 98. zsolttár áll, melynek ide vonatkozó gondolata az, hogy a mindenható Úr az ember részéről hálaadást és magasztalást érdemel. Igen, mert a kereszt által történt megváltás révén az örök istendicsőségbe kapcsolódhatunk be!

Ezt követi a szent kereszt tropárjának és kontájkjának éneklése, melyben egyrészt kérjük Urunktól: „kereszteddel őrizd meg a te népedet”, másrészt pedig, hogy segítsen diadalra (minden látható és láthatatlan ellenséggel szemben), mert a kereszt a mi legyőzhetetlen győzelmünk.

A megáldásnál nem csupán egyszerű síremlékről van szó. Ezt bizonyítja, hogy a szentelési ima szövegében kilencszer fordul elő a „kereszt” szó. Az imádság egy párhuzamból indul ki: már az Édenkert közepén álló „életfa” Jézus Krisztus „elevenítő keresztjét” jelképezte, „melyen meghalt, s halálával megtörte a halált, megsemmisítette az ördög hatalmát s életet ajándékozott a világnak”. Ezt a keresztet kapta az Egyház „legyőzhetetlen fegyverül, megszentelésül, hathatós védelméül, a hit erősségéül, ördögi támadások ellen védőpajzsul, s az örök élet és üdvösség elnyerésének csálhatatlan zálogául”.

Ezért mi, „annyi kegyelem ingyenes részesei, hálaból dicsőítést, magasztalást, buzgó imádat ajánlunk” az Úrnak, és kérjük, hogy legszentebb Lelke kegyelmével áldja meg a sirt megjelölő keresztet. Hathatós erővel szól az ima: „hogy e sírkereszt félelmetes és rettegett jelvény legyen minden látható és láthatatlan ellenség előtt és biztos fegyver minden ördögi támadás és fondorlat megműsítésére s elűzésére”. S íme, megjelenik az imában a sírkereszt állításának tényleges és legfőbb értelme! Ugyanis a pap így könyörög: „Mindenható Atya, esdve kérünk, hallgass meg azokat, akik e kereszt előtt hozzád könyörögnek és bőkezűleg teljesítsd üdvösségükre szolgáló minden kérelmüket”. Majd megemlékezik azokról, „akik a kereszt jelét az itt

nyugvó (személy) iránt való szeretetből felálították”, hogy a kereszt erejével „a bűnös kísértések felett mindig győztesek maradjanak”.

A szenteltvízzel való meghintés után olyan elbocsátó imával ér véget a szertartás, amelyben ismét a keresztől van szó: „Krisztus, igaz Istenünk, kit mindnyájunk üdvösségéért keresztre feszítettek, aki a halált önként elvállalta és harmadnapon halottaiból feltámadt”, üdvözítsen minket mint jószágos és emberszerető.

Ivancsó István

OKTÓBER 22., ÉVKÖZI 29. VASÁRNAP – MISSZIÓS VASÁRNAP (Szent II. János Pál pápa, Előd, Kornélia, Korinna) – Iz 45,1.4–6 (Mégfogtam Kürosz jobbát, hogy színe előtt meghódolásra bírjam a nemzeteket.) – 1Tessz 1,1–5b (Megemlékezünk hitetekről, szeretetetekről és reményetekről.) – Mt 22,15–21 (Adjátok meg a császárnak, ami a császáré, az Istennek pedig ami az Istené!) – **Zsolozsma:** I. zsolttárhét – **Énekrend:** Ho 227 – ÉE 593, Ho 227 – ÉE 143, Ho 109 – ÉE 598, Ho 306 – ÉE 365.

OKTÓBER 23., HÉTFŐ – NEMZETI ÜNNEP – Kapisztrán Szent János áldozópap emléknapja (Gyöngyi) – Róm 4,20–25 – Lk 12,13–21.

OKTÓBER 24., KEDD – Claret Szent Antal Mária püspök emléknapja (Salamon, Gilbert) – Róm 5,12.15b 17–19.20b–21 – Lk 12,35–38.

A hét liturgiája

A év

12,54–59.

OKTÓBER 28., SZOMBAT – Szent Simon és Szent Júdás Tádé apostolok ünnepe (Alfréd) – Ef 2,19–22 – Lk 6,12–19.

OKTÓBER 29., ÉVKÖZI 30. VASÁRNAP (Nárcisz, Melinda) – Kiv 22,20–26 (Ha az özvegyet és árvát sanyargatjátok, fellobban ellenetek haragom.) – 1Tessz 1,5c–10 (Elfordultatok a bálványoktól, hogy az Istennek szolgáljatok és várjátok a mennyből az ő Fiát.) – Mt 22,34–40 (Szeresd az Urat, a te Istenedet, és felebarátodat, mint saját magadat.) – **Zsolozsma:** II. zsolttárhét – **Énekrend:** Ho 230 – ÉE 591, Ho 230 – ÉE 153, Ho 144 – ÉE 540, Ho 191 – ÉE 219.

LITURGIA

Az Eucharisztia tisztelete 160/10

Amennyiben úrnapiját csütörtökön ünnepeljük, úgy a kiegészítő zsolttárokat énekeljük a délelőtti, a délben mondott és a délutáni imaóra során is.

A délutáni imaóra harmadik zsolttára a 128. (127.), amely folytatja a Zsolt 127 gondolatmenetét, és az Úr további áldását kéri a házra, az otthonra. A két zsolttár közötti kapcsolatot erősíti a ház fogalma (127,2 és 128,3); az utódok (127,3–5 és 128,3.6), az emberi erőfeszítés (127,2 és 128,2), végül pedig az Úr félelme mint a boldogságra vezető út (127,5 és 128,1–2). A rezonanzialis jellegű bölcsességének valamikor a fogság utáni időkben keletkezett, szövegének általános jellegű tematikája mellett kiemelten Jeruzsálembre összpontosít. A zsolttár két részre osztható: 128,1–3(4) és (4)5–6. A negyedik vers hovatarozása irodalomtudományi vita tárgya.

A zsolttár olyan kijelentő, megállapító jellegű boldogságmondás (vö. Zsolt 1; 119), amelyet áldások sorozata követ, és inkább örömtelnen rámutat annak tényére: nézd, milyen boldog ez a család, Isten megáldotta őket, mert az istenfélelem útján járnak (vö. Zsolt 2,12;

Iz 30,18). Az áldás jelei a békés, munkás élet nyugalmával járó jólét (vö. Iz 3,10; Agg 1,11), a termékenység (vö. Kiv 23,26; Ez 19,10) és a sok fiúgyermek (vö. Jer 11,16; Zsolt 144,12; Péld 17,6). A zsolttár első részét bevezeti (128,1; 4–6) és kiegészíti a pap Jeruzsálemben, kultikus keretek között mondott áldása, amely az egyén és a család áldását összekapcsolja a nép sorsával és a népnek adott áldással. Végére a bölcsességre tanító zsolttáros a népet Isten családjának tekinti, amely családot az Úr megáldja Sionon épült Templomából (vö. Zsolt 125,5; 134,3; Jób 42,16; Gal 6,16): „Élvezed akkor kezded munkáját, boldog vagy, és jó dolgod lesz. Feleséged olyan lesz, mint a bőven termő szőlőtő házad oldalán, fiad, mint az olajfacsemeték asztalod körül.”

Az Eucharisztia révén új teremtménnyé, új néppé, új családdá válunk (vö. Gal 6,16), hiszen benne fedezzük fel az istenfélelem Újtát, az Igazságot és az Életet; áldásának hordozói és missziós közvetítői leszünk Isten családjának tagjaiként.

Sztankó Attila

A HÉT SZENTJE

Pécsi Boldog Mór

Október 25.

A hagyomány szerint magyar szülőktől született. István király uralkodása elején iskolás gyermek volt Szent Márton hegyén, a mai Pannonhalmán. 1030 körül kolostorának apátjaként működött. 1036-ban a király a pécsi püspökség élére állította.

Szent Imre legendájából tudjuk, hogy Mór kitudtársai közül, ezért válhatott igen fiatalon főpástorra: „Szent István néhány nappal azután, hogy a Szent Hegyről eltávozott, csupán két kísérőt véve maga mellé, oda visszatért, s a testvérek virrasztását és imádságait titokban kikémlelte. (...) Reggel aztán, amikor a testvérek összegyűltek, a király maga is jelen volt, és hogy Mór testvér lelkét az alázatosság érényében kipróbálja, a nyilvános bűnállomáskor igen sok olyan dolgot vetett a szemére, ami a szerzetesi étellel ellenkezik. Vádaskodása ellen Mór egyáltalán nem védekezett, hanem alázatosan állt, s reménykedve Istenhez menekült, aki az emberi lelket vizsgálja. Ekkor aztán megismerte Szent István, hogy fiának szavai megfontoltak voltak. Miuután a történeteket rendben és a valóságnak megfelelően elmondta, Mór dicsérettel halmozta el, és hogy egy főpapi szék díszé legyen, kevéssel ezután Pécsset a püspöki méltóságra emelte.”

Az 1046-ban történt lázadás során, amely Gellért és több másik püspök halálát is okozta, Mórnak nem esett bántódása. Egyike volt a három püspöknek, akik Andrást Székesfehérvárott megkoronázták. 1055-ben tanúként aláírta a Tihanyi alapítólevelet, amellyel I. András újabb bencés apátságot hívott életre. 1064 húsvétján püspöki székvárosa nevezetes esemény színhelye lett: a hercegek kibékülése után Géza személyesen helyezte a koronát Salamon fejére, Mór püspök pedig Salamonnak ajándé-

kozta Zoerard-András ciliciumának egy darabját. Nem sokkal ezután megírta a két szent remete, Andrást és Benedek életét. 1070 körül halt meg, valószínűleg Pécsen.

Boldog Mór nemcsak atélője, de résztvevője is volt a keresztény Magyarország megszületésének. A magyar Egyház a hagyomány alapján mindig szentként tisztelte, amit a pápa 1848-ban jóvá is hagyott.

A jóváhagyó bullában IX. Piusz ezt írta: „Életének nyilvánvaló szentsége halálától fogva méltán részesült a hívek részéről nyilvános egyházi tiszteletben. Bár a régi kort sok homály fedi, bár az országot ért sok csapás folytán a régi magyar egyház emlékei csaknem mind hiányoznak, a történelemből és a hagyományokból onni világos. Azt pedig, hogy a tisztelete mindmáig fennállt, bizonyítja mindazoknak az íróknak egybehangzó tanúságtétele, akik Móról úgy emlékeznek meg, mint boldogról és szentről. Hozzájárul ehhez, hogy képét nemegyszer festették meg szent felirattal. Vannak 1499-ből való misekönyvek, melyek Mór dicséretét zengik, a martirologiumokban is szerepel a neve. Vannak tetteiről és rendkívüli élet-

szentségéről tanuskódó kommentárok. Mindezeket mérlegelve és igazolva látván Boldog Mór emberi emlékezetet meghaladó nyilvános és egyházi tiszteletét, Pécs püspöke alázattal kérte, hogy ez a tisztelet annak rendje és módja szerint jóváhagyást nyerjen.” Ez a pápai jóváhagyás vetette meg Boldog Mór újkori tiszteletének alapját.

L. K.

Mi is lépünk át a hit kapuján!

Megújult a nyíregyházi társszékesegyház, amely mellett katolikus rendezvényközpont épül

Kiemelt ünnep volt Nyíregyházán a Magyarok Nagyasszonya-társzékesegyház idei búcsúja október 8-án: megáldották a felújított társszékesegyházat, valamint letették a főplébánia mellett épülő Római Katolikus Rendezvényközpont alapkövét. A szentmise főcelebránsa és szónoka Palánki Ferenc debrecen-nyíregyházi megyéspüspök volt, aki a liturgia elején a templomot, majd a szentmise után az épülő rendezvényközpont alapkövét is megáldotta.

Az ünnepségen részt vett Bosák Nándor nyugalmazott debrecen-nyíregyházi megyéspüspök, Szocska A. Ábel nyíregyházi megyéspüspök, Németh István püspöki titkár; Csordás Gábor, az egyházközség plébánosa, az egyházközséget képviselő lelképásztorok, valamint Soltész Miklós egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkár, Szabó Tünde és Vinnai Győző országgyűlési képviselők, Kovács Ferenc, Nyíregyháza polgármestere; Seszták Oszkár, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Közgyűlés elnöke; Galambos Ildikó, a Nyíregyházi Járási Hivatal vezetője; Béres Nándor, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye gazdasági igazgatója; Béres Diána egyházmegyei jogtanácsos; Némethné Székely Julianna tanfelügyeleti és Kovács István oktatásszervezési igazgatók az Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatóságától (EKIF), az egyházmegyei intézmények vezetői és az egyházközség hívei.

A főpásztor a szentmisén elhangzott homíliájában kérte, hogy ezen az ünnepen azon gondolkodjunk el, hogy mi is templomok vagyunk, hiszen a megkeresztelt ember a benne lakó Szentlélek temploma.

Ezután a püspök az elhangzott evangéliumi szakaszra, abban Mária igényjére irányította a figyelmet (Lk

1,26–28). Az ő igenje lehetőséget adott Istennek, hogy eljőjön erre a világra, és elkezdje a világ újra fölszentelését. Az az ember, aki igent tud mondani az Isten akaratára, aki befogadja Istent az életébe, az munkatársa lesz az Istennek a világ felszentelésében.

Mária előtt hatalmas fényességgel jelent meg az angyal, aki elmondta, hogy ő lesz Isten Fiának anyja. Mária

A Római Katolikus Rendezvényközpont látványterve

értetlenkedik, de rábizza magát Istenre, készséggel igent mond, majd az angyal eltávozik, és még nagyobb lesz a sötétség, mert Mária nem tud-

ja, mindez hogyan fog történni. Ezért elmegy Erzsébethez, hogy beszéljen erről valakivel, mert az angyaltól megtudta, hogy ő is váran-

dós – idős kora ellenére – Keresztelő Szent Jánost várja. Mindkét nő életében Isten tett csodát, és ezt ők együtt meg tudták beszélni. „Mi is lépünk át a hit kapuján, induljunk el, járjunk együtt Istennek, és beszéljük meg egymással, hívó emberek, hogy kivel milyen csoda történt, hogy az Isten milyen nagy dolgot művel mindannyiunk életében. Nagy dolgok történnek, felépül, megújul egy templom, megalakul egy közösség, de még fontosabb az, hogy összetartozunk, egyek vagyunk” – emelte ki Palánki Ferenc.

A püspök rámutatott: Magyarok Nagyasszonya ünnepe nem azt jelenti, hogy más népeknek ő nem égi édesanyja, hanem hogy mi különösen is szeretjük őt.

A szentmise után a Római Katolikus Rendezvényközpont alapkövetélteli ünnepségét – a kedvezőtlen időjárási viszonyok miatt – a templom-

ban tartották. Ennek keretében Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára, valamint Kovács Ferenc nyíregyházi polgármester mondott köszöntőt.

Ezután a helyszínen elhelyezték az alapkövet és az egy időkapcsolat, amelybe a következő tárgyak, dokumentumok kerültek: az épülő Római Katolikus Rendezvényközpont alapító okirata, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye püspöki hivatalában dolgozók névsora, a rendezvényközpont látványterve, a Szent Imre katolikus köznevelési intézmény övodásainak rajzai és a Kelet-Magyarország 2023. október 7-ei lapszáma.

A Római Katolikus Rendezvényközpont teljes alapterülete több mint 1400 négyzetméter lesz. Az épület homlokzatát speciális homlokzatburkolati rendszer, a Flexbrick égettkerámia-homlokzatburkolat díszíti majd. A függesztett homlokzatburkolati rendszer mögött egy nagy felületű üvegfalal alakítanak ki, amely szép kilátást biztosít a Nyíregyházi Magyarok Nagyasszonya-társzékesegyház épületére a földszinti multifunkciós térből, valamint az emeleti előcsarnokból.

A közlekedőutakon térköburkolat készül, a be nem épített területeken pedig parkosítást és fásítást végeznek. A rendezvényközpontot gyalogosan, illetve akadálymentes útvonalon a Samassa József tér felől lehet megközelíteni, gépjárművel pedig a Bujtos utca irányából.

Szöveg és fotó: Kovács Agnes

A harminchárom éve alapított magyar szerzetesrend, a Szent Ferenc Kisnővérei közösség tagja, Antal Alexa Krisztina nővér tett örökfogadalmat október 7-én, Rózsafüzér Királynője ünnepén a miskolc-mindszenti templomban. A szentmise főcelebránsa Ternyák Csaba egri érsek volt.

A szentmise kezdetén Juhász Ferenc pasztorális helynök, a miskolc-mindszenti templom plébánosa köszöntötte az ünnepre meghívott érseket, papokat, szerzeteseket, a családokat és a barátokat. Úgy fogalmazott: a szerzetesek jelenléte gazdagítja az egyházmegyét és a magyar Egyházat is. A ferences kisnővérek életében a szemlélődés, az imádság és a körülöttük élő emberek ebből fakadó szolgálata kiegyensúlyozottan van jelen, Assisi Szent Ferenc és a karizmatikus megújulás szellemében.

A Szent Ferenc Kisnővérei közössége is aktívan részt vett a szentmisén, hiszen a kórust is ők alkották. Antal Alexa Krisztina nővér Szombathelyen született, de Kőszegre tartja szülővárosának, ahol felnőtt. Egy nővére és egy öccse van, szülei, testvérei nem vallásgyakorlók. Élete és hite fejlődése szempontjából meghatározó volt a domonkos nővérek iskolájában eltöltött nyolc általános iskolai év. Egyetemre az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karára járt. A Szent Ferenc Kisnővérei közösséggel az Egerszalóki Ifjúsági Találkozón ismerkedett meg. Imádságos évek után két évvel később adta be jelentkezését a közösségbe, ahová 2014 nyarán nyert felvételt. Gyerekkori „missziója” az, hogy megmutassa, Istennek lenni jó, ő az élet forrása. Vágya mindenkinek átadni, hogy Isten a szeretet. Ehhez a belső küldetéshez kapta segítségül szerzetesi nevével együtt a színeváltozás misztériumát (Jézus Színeváltozásáról nevezett Krisztina nővér).

Jézussal a hegyen Örökfogadalom a ferences kisnővéreknél Miskolcon

A fogadalomtétel szertartása az evangélium elhangzása után történt. Krisztina nővér előlépett, majd neve hallatán így válaszolt: „Itt vagyok, íme, Uram, szólítottál engem.”

Ezután a szentmise homíliával folytatódott, amelyben az egri érsek kiemelte: így Magyarok Nagyasszonya ünnepe előtt a legalkalmasabb időpontban kerül sor erre a „hegymetre”, amelyben részesülünk. Az evangélium rámutat arra, milyen fontos, hogy életünkben Jézussal együtt mi is felmenjünk egy magas hegyre.

Ha Isten meg akarjuk ismerni, ha Istenhez közel akarunk kerülni, akkor nem tudjuk kikerülni a fáradságot, nem tudjuk kikerülni a keresést, az Isten utáni vágyat, és nem tudjuk kikerülni azt, hogy elinduljunk Jézus Krisztus nyomdokán.

Őt megismerni könnyű és nehéz feladat is. Mindenki annyit tud befo-

gadni belőle, amennyire kinyitja életét, kinyitja lelkét arra, hogy Jézus Krisztus titkait, szeretetét elfogadja. Ő a hegyen feltárta önmagát. Megmutatta igazi istenfiúi valóját, és ezért ragyogott. Az apostolok csodálkozásukban nem tudtak mást tenni, mint amit majd Krisztina nővér is tesz a mai szentmisében, hogy leborul előtte. És kimondja azt, hogy jó neki ebben a társaságban lenni. Jó neki a nővérek között élni. Itt találja meg a boldogságát Jézus közelében és a nővérek közösségében. Ezért hálával telik meg a lelke, és azt mondja, hogy itt akarja felverni ő is a sátrát. Azt a sátrát, amelyben állandóan imádkozhat az Urat. Mindannyiunk számára különleges üzenete van ennek a mai fogadalomtételnek – folytatta az érsek. Mit üzen? Azt, hogy a hit nem magánügy! Krisztina nővér ezt nem a szerzetesház kicsi kápol-

nájában, pár ember előtt teszi, hanem itt, az Egyház színe előtt.

A hit mindenkinek az ügve, az ő példája bátorít mindannyiunkat, hogy így, itt van egy fiatal lány, aki a mai körülmények között, a mai világban vállalja, hogy életre szólóan elkötelezi magát az Istennek.

A szentleckében Szent Pál apostolnál azt olvashatjuk: „Legyetek tüzes lelkűek, az Urnak szolgáltok.” (Róm 12,11) Mit jelent tüzes lelkűnek lenni? Azt jelenti, hogy lelkes vagyok, örömmel adom oda magamat – fogalmazott a főpásztor. Felhívta a figyel-

met a nemrégiben megjelent népszámlálási adatokra. Sokan voltak, akik a vallásuk kapcsán nem kívántak nyilatkozni. Vajon miért nem válaszoltak? Mert feltehetően azt gondolták, hogy nem tartozik az senkire, hogy én hiszek, vagy nem hiszek. De hát ez nem így működik. Mert ha nem vallom meg a hitemet a közösség előtt, akkor az azt jelenti, hogy az nagyon gyenge, nagyon pislákoló. Akkor már szó sem lehet tüzeslelkűségről. Ezért olyan fontos, hogy belássuk az eszünkkel, a szívünkkel meg az akarattal is, hogy a hitünk nem magánügy. Ha megvalljuk a hitünket, tanúságot teszünk arról, hogy Istenhez tartozunk.

Egy közösségnek a részese vagyok, ez az igazi tanúságtétel, ez az igazi hit. Nem zárkozhatunk be az otthonainkba, hanem mindannyi-

unknak meg kell másznunk a magas hegyet.

Valljuk meg mi is minden alkalommal, amikor lehetőségünk van rá, hogy hová tartozunk, mert a hitünk nem magánügy. Krisztina nővér felment a hegyre, és vele együtt a mai szent liturgiában mi is mindannyian felmegyünk erre a hegyre azért, hogy meglássuk Krisztus ragyogását, hogy ő fizikai valójában, mi pedig lélekben leboruljunk Jézus Krisztus előtt. Erősítse meg mindannyiunkban Jézus Krisztushoz és az ő Egyházához való tartozásunkat, az Egyház iránti elköteleződésünket ez az örökfogadalom-tétel, és imádkozunk Krisztina nővérért, hogy az Úr jutalmazza meg őt, adjon a lelkébe mindig örömet és békességet, hogy egész életén át tüzes lelkűen tudja szolgálni az Urat! – buzdított Ternyák Csaba.

A homília után a szerzetesi élet lényegére vonatkozó kérdések következtek, majd a Mindszentes litániája alatt a fogadalmat kitárt karral leborult a földre az Istennek való teljes önátadás jeleként.

Az örökfogadalom közben Krisztina nővér az általános előljáró, Sebők Anna Mónika nővér kezébe tette a kezét, és felolvasta a fogadalomtétel szövegét. Az előljáró elfogadta a fogadalmat, és ezt válaszolta: „Ha mindezt megtartod, a mindenható Isten részéről ígérem neked az örök életet.” A fogadalomtétel lezárásaként a főpásztorral, majd a nővéri közösség tagjaival váltott békecsókot az elköteleződött szerzetes. A szentáldozást követően az általános előljáró felajánlotta Istennek és a Szűzanyának a közösséget. A szentmise végén a papi és szerzetesi hivatásokért is imádkoztak a templomban.

**Forrás: Egri Főegyházmegye
Fotó: Balogh Ferenc**

A hazáért és a békéért

A Keresztény Értelmiségiek Szövetsége zarándoklata Bodajkra

Október 7-én Kárpát-mendencei engesztelő zarándoklatot szervezett a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége (KÉSZ) Bodajkra, a Mindenkor Segítő Szűz Mária-kegyhelyre, Maklár Akos, a szervezet elnöke vezetésével.

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Maklár Akos görögkatolikus pap, a KÉSZ elnöke köszöntőjében kiemelte a hálaadó lelkület fontosságát, amellyel Isten felé fordul a zarándok, köszönetet mondva

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Hálaadás, bűnbánat, kérés

Papi és szerzetesi hivatásokért imádkoztak a Szent László Imaszövetség tagjai

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Isten ma is ad kegyelmet, hogy munkálkodjunk

A pécsi székesegyház Nagyházas közössége létrejöttének negyvenötödik évfordulóját ünnepelték

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Magyarok Nagyasszonya ünnepéhez kapcsolódóan minden évben zarándoklata

Mi van az adatok mögött?

Beszélgetés Rosta Gergely vallásszociológussal a népszámlálásról

(Folytatás az 1. oldalról)

– **Iskolai végzettség tekintetében mit lehet megállapítani?**

– Ebben a vonatkozásban nem lehet világos tendenciákra rámutatni. Bár talán sokan ezt várnák, mégsem a magasabb végzettségűek a legkevesebb vallásosak. A felsőfokú végzettségűek körében a nem válaszolók és a nem vallásosak aránya 54 százalék, míg a legalacsonyabb iskolázottságúak esetében ez a szám 55 százalék.

– **A különböző korosztályoktól mit árult el a népszámlálás?**

– A legnagyobb különbségek ezen a területen láthatók. Itt is észrevehető egyfajta növekedés a nem válaszolók és a magukat nem vallásosként meghatározók között, és a teljes népesség tekintetében is a fiatalok körében vannak többen a nem válaszolók, illetve a felekezethez nem tartozók. Ha korcsoportonként vizsgáljuk, hogy az előző népszámlálásokhoz képest hogyan változott a különböző egyházakban a fiatalok aránya, akkor azt látjuk, hogy a római katolikusoknál jobban csökkent a fiatalok részaránya, mint a reformátusoknál vagy az evangélikusoknál. A 90 évesek és idősebbek között 70 százalék vallotta magát katolikusnak, míg a 20 és 29 év közöttieknél 65 százalék a katolikus azok körében, akik vallásosnak mondták magukat. A kisebb keresztény felekezetekhez tartozók aránya az idősebbek körében 2 százalék, míg a fiataloknál 5 százalék.

– **Vajon miért növekedett azoknak az aránya, akik nem választottak a vallási hovatartozást firtató kérdésre?**

– Engem elsősorban azért lepett meg, hogy növekedett a nem válaszolók száma, mert most ugyanaz volt a kérdés, mint 2001-ben. Huszonkét évvel ezelőtt a kérdés így hangzott: „Vallása, felekezete?” 2011-ben: „Melyik felekezethez tartozónak érzi önmagát?” 2023-ban ez volt a kérdés: „Mi a vallása, felekezete?” A 2011-es népszámlálásnál a nem válaszolók számának növekedése mögött azt láttuk, hogy megváltozott a kérdés. Ez a megfogalmazás ugyanis szorosabban kötődést feltételezett, és aki nem így viszonyult a valláshoz, az talán inkább nem válaszolt. Most viszont, úgy tűnik, a kérdés megfogalmazása nem volt hatással erre.

Az, hogy valaki nem tartozik valamely felekezethez, vallásszociológiai értelemben nem azt jelenti, hogy nem vallásos. Egyetlen kérdés, az igen-nem válaszlehetőség nem mutatja meg az árnyalatokat. Lehet, hogy valaki pozitív módon viszonyul a valláshoz, ám a kérdésben olyan erős kötődést sejt, amit nem vállal fel, ezért inkább nem válaszol. Azt is érdemes lenne megvizsgálni, hogy az online módon válaszolók és a kérdőbiztosok által felkeresettek között van-e különbség a nem válaszolók tekintetében. Hányan lehetnek azok, akik egyszerűen csak gyorsan túl akartak esni az egészen, ezért amire nem volt kötelező, arra nem választottak? Pontosabb következtetéseket vonhatunk le akkor, ha a kérdés úgy

hangzik, hogy „hányan vallják magukat istenhívőnek”, vagy hogy „hányan járnak templomba”, hányan vannak „az egyház tanítása szerint vallásosak” és „a maguk módján vallásosak”. Fontos azt is

megjegyezni, hogy a KSH a lakosság 4 százalékát nem érte el, az ő adataikat máshonnan pótolták, ám értelemszerűen a vallási kérdésre nem tudtak a külső forrásokból választ adni. Ha a vallással kapcsolatos kérdés valódi jelentését az adja, hogy kisebbségbe kerültek azok, akik vallásosnak mondják magukat, akkor ez az adat egyáltalán nem elhanyagolható. Egyébként a nem válaszolónak számtalan oka lehet, emögött nem feltétlenül a vallással szembeni ellenérzés áll. Előfordulhat, hogy valaki úgy gondolja, ehhez nincs senkinek semmi köze. Azt nem állíthatjuk, hogy az állam és az egyház szoros kapcsolata áll e folyamat hátterében, hiszen azt sem tudjuk, hogy ellenkező esetben nem lett volna-e nagyobb a nem vallásosak vagy a nem válaszolók aránya.

– **A szekularizáció lehet oka annak, hogy növekedett a nem válaszolók száma?**

– A nyugati világban valóban érzékelhető egy olyan trend, amely az egyházas

vallásos emberek számát, amúgy tűnik, hogy napjaink háborús fenyegetettségének vagy a covid-19-járványnak sem volt ilyen hatása. Az persze kérdés, hogy a biztonságérzet csökkenésével a kereső ember eléri-e az egyházak tanítását.

– **A család, a személyes példa mindig fontos volt a hit átadásában. Mennyire számít napjainkban, hogy valaki vallásos családból érkezett-e?**

– A család szerepe a vallásosság tekintetében kétségbevonhatatlan. Valóban ez az elsődleges szocializációs közeg. Egy öt országra kiterjedő nemzetközi kutatás – amely azt vizsgálja, miként adódik át családon belül a vallásosság – azt mutatja, hogy minél több személy vallásos a családban, annál valószínűbb, hogy felnőtt korában a gyerek is vallásos lesz. Arra kevésbé látunk példát, hogy az, akit nem vallásosnak neveltek, később mégis vallásos lesz.

– **A vallásosság tekintetében mennyire számít, hogy valaki egyházi iskolába járt-e?**

– Azok, akiket nem vallásosnak neveltek, de egyházi iskolába jártak, nagyobb arányban lesznek később vallásosak, mint azok, akik nem egyházi iskolában tanultak. Az is igaz, hogy közöttük több „a maga módján vallásos”, mint „az egyház tanítását elfogadva vallásos”. Akik egyházi iskolába jártak, azok alapvetően pozitív módon viszonyulnak a valláshoz, ők az egyházak által később is jobban megszólíthatók.

– **Világszinten milyen folyamatokat látnak a kutatók?**

– A világtendenciák a magyarországi felméréshez képest ellentétes irányba mutatnak. Az amerikai Pew Research Center kutatása szerint úgy tűnik, hogy az évszázad közepére egyértelműen növekedni fog a valamely felekezethez tartozók aránya. Azoknak a száma, akik nem tartoznak egyik felekezethez sem, csökkenni fog a jövőben. Az igaz, hogy a legnagyobb emelkedés a muszlimok számában várható. Az is fontos ebből a szempontból, hogy a növekedés mögött nem megterés állnak, hanem a demográfiai helyzet fog változni. Azért emelkedik a vallásos emberek száma, mert a népesség is növekszik. Ráadásul ez a népességnövekedés ott várható leginkább – Afrikában és Ázsiában –, ahol a vallásnak hagyományosan nagy szerepe van az emberek életében.

– **Mi váltja fel a jövőben a népszámlálásnak ezt a formáját?**

– Úgy tűnik, hogy ilyen módon valóban nem lesz több népszámlálás. Ennek az lehet az oka, hogy a különféle nyilvántartásokból pontosabb számokat lehet kinyerni. Az is igaz, hogy bizonyos adatokat még a központi adatbázisokból sem lehet majd megtudni. Ez azt is jelenti, hogy a vallási kérdéseket ebben a formában nem fogják tudni megvizsgálni. Maradnak a vallásszociológiai kutatások, a jövőben ezekre kell majd támaszkodnunk.

Baranyai Béla
Fotó: Merényi Zita

Osztozunk az evangélium örömeiben

Veni Sanctét és szakkollégiumi épületavatást ünnepelt a pécsi hittudományi főiskola közössége

Isten szavának felismeréséért imádkoztak a Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola (PPHF) idei akadémiai évét megnyitó Veni Sanctén október 6-án a pécsi székesegyházban. Az ünnepi szentmisét Felföldi László megyéspüspök mutatta be. Ezt követően átadták a főiskola új szakkollégiumi épületét.

Az ünnepi alkalmon jelen volt Hegyi László, a Kulturális és Innovációs Minisztérium főtanácsadója; Kovács Gusztáv, a PPHF rektora; a főiskola oktatói kara és meghívott vendégei.

Felföldi László püspök idézte Ferenc pápa Budapesti, a Kossuth téren mondott homíliájának szavait: „Lépünk ki, és váljunk mi magunk is nyitott kapukká.”

Mindnyájan arra kaptunk meghívást, hogy továbblépjünk – fogalmazott a pécsi főpásztor. – A fiatalok számára ez azt jelenti, hogy túl kell lépniük a pillanatnyi helyzeten, melybe a virtuális világ valósága bérli őket, és amely gyakran visszatart a konkrét cselekvéstől. A legtöbb fiatal nem tudja, mit csináljon, mihez kezdjen az életével, márpedig ha nem születik meg a szívükben az akarat a többre, a jóra, nem születik meg bennük a továbblépés vágya, azt lehetetlen kívülről beléjük táplálni.

„Senki sem veheti el a helyeteket az Egyház és a világ történetében, senki sem képes arra, amire csak ti vagytok képesek” – szövegezte Felföldi

László püspök a szentmisén jelen lévő főiskolai hallgatókhoz, ismét Ferenc pápát idézve. Amit Isten tőletek vár, azt nem fogja senki más elvégezni – tette hozzá a főpásztor.

Majd a hittudományi főiskola tanáraihoz fordulva így fogalmazott: a tanárok küldetése és feladata megtanítani arra, hogy a gondolkodás, az ítéletalkotás és a tudomány sorai között a fiatal meghallja az Isten szavát, ahogy Éli pap is megtanította Sámuelnek, hogyan különböztesse meg a szív hangját Isten hívásától (vö. 1Sám 3).

A jövő teológusait és egyházi szolgálattevőit erre kell megtanítani, segítsük őket ezen az úton a feladatban és küldetésben – emelte ki Felföldi László. Végezetül megköszönte a bátorságot azoknak a fiataloknak, akik keresik saját életükben Isten üzenetét, és válaszolnak rá. „Az Egyház sorsa Istenre figyelve a ti kezetekben van. Óriási feladat küldetéssel és szenvedéssel, de hittel, reménnyel és szeretettel, melyben képesek vagyunk, képesek vagytok megvalósítani Isten akaratát” – zárta

szentbeszédét a pécsi megyéspüspök.

A szentmise után a résztvevők elmentek a PPHF Damjanich utcai új kollégiumi épületéhez, ahol ünnepélyesen átadták a főiskola Szent XXIII. János pápa nevét viselő szakkollégiumának – húsz szobából álló, könyvtárral, konditeremmel felszerelt, a Pécsi Egyetemi Lelkészegységnek is helyet adó – új épületét.

Kovács Gusztáv rektor ünnepi beszédében köszönetet mondott mindazok összefogásáért, akik a gondviselés által felkínált lehetősé-

geket a szakkollégium meglévő épületeinek bővítésére fordították.

Hangsúlyozta: akkor lesz sikeres a főiskola és a szakkollégium működése, ha a közösség misszióján járva megmutatja az evangélium valódi örömét, és ajtót nyit mindenkinek, aki ebben az örömben osztozni szeretne.

Hegyi László, a Kulturális és Innovációs Minisztérium főtanácsadója az egyetemi szakkollégiumok személyiségfejlesztő szerepéről, a közösség és az egész emberiség javát szolgáló küldetéséről szövegezte köszöntőjét.

Az ünnepség díjátadóval folytatódott, melyen nemzeti felsőoktatási ösztöndíjat vehetett át a 2023/24-es akadémiai évre Fábián Bence ötödik évfolyamos hallgató.

Kvanduk Frigyes főiskolai docens, a Pécsi Egyházmegye általános püspöki helynöke, aki szeptember 15-én az egyházi felsőoktatás területén végzett munkássága elismeréseként Trefort Ágoston-díjat vehetett át Budapesten, ezúttal Oktatói Szolgálati Emlékéremben részesült, melyet Csák János kultúráért és innovációért felelős miniszter adott át.

A díjazottakat Hegyi László és Kovács Gusztáv rektor köszöntötte. A pécsi hittudományi főiskola rektora külön köszöntötte Balogh Ágnes, a főiskola jogászát is, megköszönve a PPHF iránti elkötelezett szolgálatait, és emlékeztetett, hogy Novák Katalin, Magyarország köztársasági elnöke augusztus 20-án alkalmából a Magyar Erdemrend lovagkeresztjét adományozta neki.

Az ünnepi esemény az épület bejárata előtt kifeszített nemzeti színű szalag átvágásával folytatódott. Végül Felföldi László megyéspüspök megáldotta az épületet és leendő lakóit.

Forrás és fotó:
Pécsi Egyházmegye

Az Apaklubtól a Szentlélek-szemináriumig

Közösségi élet a Budapest-Kelenföldi Szent Gellért Plébánián

Tele a budapest-kelenföldi Szent Gellért-templom a vasárnapi kilences szentmisén. Ma a kisebbek mellett az apák is ministrálnak. Hogy milyen sok itt a kisgyerek, kiderül, amikor a szentbeszéd elején Kelemen Imre plébános előrehívja őket, hogy foglaljanak helyet az oltár körül a kispárnákon. Előkerül három plüss-cica is, azután elkezdődik a prédikáció. A plébános kérdez, és a sok-sok gyermekválaszból bontakozik ki a mondanivaló. A szentmise után pedig folytatódik a beszélgetés, hiszen a plébánia kertjében agapé van.

A Szent Gellért-plébánia területe Budaörsig nyúlik, vannak kertes házasként, és lakótelep is tartozik hozzá. Sok gyerek él a környéken, és a családok egymást vonzzák a plébániára. Szép számmal akadnak olyanok is, akik távolabbról járnak ide: azok közül, akik ifjú házasként a lakótelepen kezdték a közös életüket, sokan az elköltözésük után is visszatérnek. Vonzó a közösségi élet.

Nyíri Szabolcs húsz éve ebbe a templomba jár a családjával, öt gyermeke – van köztük óvodás és egyetemista is – szoros kapcsolatban áll a korosztályának megfelelő csoporthoz. Szabolcs, aki a plébániai képviselő-testületben az evangélikációs munkacsoportot vezeti, egyike azoknak, akiket Kelemen Imre atya összehívott a plébániát bemutató beszélgetésünkre. A plébánosi lakásban ülünk. Itt van még Riesz Domonkos káplán, Piukovics Dániel, aki idén augusztusban kezdte meg a diakónusi szolgálatát, és Gerő Emese, a Márton Áron Cserkészcsapat parancsnoka. Jó a hangulat, sok a nevetés, egymás szavába vágva mesélnek.

Kelemen Imre három éve, 2020 óta plébános itt, Riesz Domonkos második éve káplán. „Remek papi csapatban lehetek – mondja Piukovics Dániel. – Mindhárman törekszünk az egységre. Rendszeresen együtt étkezünk, sokat beszélgetünk, közösen imádkozunk. Fontos, hogy lelki közösségben legyünk egymással, ez alapoz meg mindent.” Igyekeznek a környék papjával is összefogni: néhányan közös reggelire és imára, beszélgetésre is össze szoktak jönni, s az espereskerületben régóta szokás ellátogatni egymás búcsú szentmiséire.

A Szent Gellért-plébánia számos közösség otthona. Ezek korosztályok, életállapotok, érdeklődés és lelkiiségi irányultságok mentén szerveződnek, s a számuk – hála Istennek – folyamatosan nő. Minden év elején elhangzik, hogy milyen csoportok működnek, melyikhez mikor lehet csatlakozni. Van például katekumencsoport azoknak a felnőtteknek, akik szeretnének részesülni a beavatási szentmisékben, vagy csak jobban megismerni a hitüket. Szinte évente alakul új házascsoport, a nyári tábor hatására a kétszeresére nőtt az Apaklub tagjainak száma, az elsőáldozásra felkészítő csoportból pedig idén kettőt is kellett indítani.

„Kiemelt feladatunk, hogy megszólítsuk a területünkön élőket” – mondja Imre atya. Így például a hitoktatásban részt vevő káplán, a diakónus és a nem egyházi fenntartású iskolákban tanító hitoktatók hívják az iskolákból a gyerekeket a különböző programokra. A szentségi felkészítés a plébánián zajlik, és a végzősöket igyekeznek megtartani a ministráns- és az ificsoporthoz. „Ha beindul egy közösség, a gyerekek már egymást hívják, de először nagyon fontos a személyes meghívás” – mondja Riesz Domonkos káplán.

Nyíri Szabolcs szerint kulcsfontosságú tapasztalatokat szereznek itt a gyerekek. „Hétről hétre hálát adok, hogy ebben a közegben nőnek fel. Ajándék, hogy mindenhol nyugodtan és örömmel engedhetem el őket. A két nagyfiam kipróbálhatta magát vezetőként, Gellért most a ministránsok vezetője. Lényeges, hogy jó példákat látnak maguk előtt, és rengeteg élményben van részük, akár a nyári táborokban, akár a nagy plébániai összejöveteleken. A vezető három-négy éves ciklusokban váltják egymást, s azáltal, hogy átadják a vezetést az újaknak, egyre többen a magukénak érzik a szolgálatot.”

A gyerekek számára fontos közösség a Márton Áron Cserkészcsapat. Ez most szeptemberben alakult meg, de már nyolc éve működött cserkészlet a plébániához tartozóan. A cserkészcsapat százharminccal kezdte meg a működését, az összejöveteleket a plébánián tartják. Emellett ifjhitlanra is járhatnak az iskolások, már négy csoportban. A papok jól megtalálják a hangot a fiatalokkal, és odafigyelnek arra, hogy jelen legyenek a nekik szervezett alkalmon. A nyári táborukban mindennap szentmisét mutattak be, és a cserkészorsók gyűléseire is ellátogatnak. „Az odafigyelés teremtette meg azt a bizalmi légkört, amelyben könnyen megnyílnak a fiatalok” – vallják. A hangsúlyt a hitéletre, a lelkiiségre helyezik, hiszen, mint mondják: „A szóraközlést elég jól megoldják a gyerekek maguk is. Csak társasozni nem tudnánk itt tartani őket.” Fontosak a lelki-gya-

korlatok adventben és nagybajtban, többször tartanak imaalkalmakat is. Sok a program, kirándulni, táborozni, túrázni járnak, és időről időre bálákat is szerveznek. „A hit átadása és a szóraközlés nem válik el egymástól. A szabadidős tevékenységekbe is belevisszük a hitéletet, hiszen mindig Istennel vagyunk. Ezt kell megéreztetni a fiatalokkal, s örömteli, hogy meg is van az igény erre” – mondja a plébános.

Imre atya az imacsoportokat is összefogja. A közelmúltban Szentlélek-szemináriumot tartottak, s akik elvégezték, imacsoportokat alakítottak. Minden hónap első és harmadik hétfőjén gitáros dicsőítő imádságot tart a plébános, elsőpéntekenként este pedig közösségi szentségimádás van, mindig egy-egy közösség vezetésével. Működik a plébánián karizmatikus közösség, a keresztény édesanyák Szent Mónika közössége és rózsafüzér-társulat. Mindez komoly

imahátteret jelent a plébánia életében – mondja Nyíri Szabolcs.

A családos csoportban egymás otthonaiban találkoznak a házaspárok; egy-egy közösséget öt-hét pár alkot, így bensőséges a légkör. Minden évben indul néhány újabb sejt, tavaly négy csoport alakult. Működésükben önállóak és szabadok, de a plébános fontosnak tartja, hogy kapcsolódjanak a templomhoz. „Szeretnénk, hogy érezzék, ők is a plébánia részei, összetartozunk. Ezért a vezetőket háromhavonta meghívjuk, ilyenkor elmesélik, ki hol tart, milyen örömeik, nehézségeik vannak, imádkozunk és beszélgetünk” – mondja Kelemen Imre. Riesz Domonkos káplánnal együtt úgy látják, a csoportok, közösségek életének nagy lendületet ad a nyári plébániai nagytábor. 2017-ben került sor az első ilyen alkalomra. Akkor úgy gondolták, öt évente rendeznek majd

nagytábor, de a tavalyi anynyira jól sikerült, hogy elhatározták, nem várnak ilyen sokat. „A táborban a csecsemőkötől a nyugdíjasokig minden korosztály tagjai részt vehetnek őket érdeklő időtöltésekben. Altáborokra vagyunk osztva, a különböző korosztályok együtt lehetnek a rengeteg programon, és úgy érzik, itt minden értük van, róluk szól. Az estéket együtt töltjük, váltakoznak egymással a szórakoztató közösségi programok és az ima-

folyamatosan érkeznek a gyászolók, miközben a gyerekek szívesen játszanának. Le kellett tehát lefektetni az együttélés szabályait, ami azt jelenti, hogy napközben, a temető nyitvatartási idejében a kertben visszafogottnak és csendesnek kell lenni, a temető zárása, este hat óra után viszont megléphet az udvar élettel és a gyerekek közösségi játékaival. Fontosnak tartják egymás kölcsönös tiszteletben tartását. A gyászolók ma már talán nem érzik zavarónak a gyerekek je-

estek” – mondja erről a nagy plébániai eseményről a káplán.

A plébániai képviselő-testületben különböző munkacsoportok alakultak. Az evangélikációs munkacsoport most például azt tervezi, hogy kérdőívvel méri fel az idejárók igényeit. Minél több embert igyekeznek elérni, hogy lássák, mit szeretnének, mire volna szükségük, s mindennek ismeretében tervezhessék meg a plébánián a közösségi életet.

Beszélgetésünk során szóba kerülnek a nehézségek is, például a terem- és helyhiány. Sokszor előfordul, hogy a helyi adottságok miatt egy-egy közösségnek csak nehezen, vagy olykor egyáltalán nem tudnak helyet biztosítani. Bár az elmúlt években több kisebb fejlesztés történt a plébánián, és több közösségi terem is megújult, továbbra is nehézséget okoz, hogy elférjenek egymás mellett például a temetőbe érkező testvérek és a ministránsgyűlést vagy őrsgyűlést tartó fiatalok, gyerekek. A Szent Gellért-plébánia területén van hazánk egyik legnagyobb urnatemetője. Az eddig eltemetettek száma több mint húszezer, évente nyolcszáz-nyolcszázötven temetést végeznek itt. A templomkertbe

lenlétét, és megértik, hogy ez a plébániai élet velejárója. A gyerekek pedig tudják, hogy az ott nyugvók a „velük élő szentek”, akik „fentről segítik őket”. Imre atya mindehhez örömmel hozzáteszi: Hála Istennek, a múlt évben sikerült megvásárolni egy földszávet a plébánia mellett fekvő nagy üres telektől. Hamarosan el is kezdik rendbe tenni a területet, s így a közeljövőben birtokba vehetik a plébániai közösségek, a gyerekek és a fiatalok. A tervek szerint lesz ott néhány kerti pavilon, padok, tűzrakóhely és egy kis játszótér is.

A kelenföldi egyházközség az 1920-as években jött létre. Eleinte egy iskola tornatermében tartották a szentmiséket. Az első, ideiglenesnek szánt templomuk 1930-ban épült. A budapest-kelenföldi Szent Gellért-templom alapkövét 1984-ben tették le. Az épület Kiss András Ybl-díjas építésztervei alapján készült, ezeröt-száz fő befogadására alkalmas. 1992 karácsonyán mutatták be itt az első szentmisét. A templom sajátossága az urnatemető, amely Budapest első ilyen jellegű katolikus temetkezési helye.

Trautwein Éva
Fotó: Merényi Zita

Véget ér egy legenda

Bezár a Vonat,
de a Máltai Szeretetszolgálat férőhelyeinek száma nem csökken

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat (MMSZ) harminc év után bezárja a Nyugati pályaudvar külső holtvágányán működő Vonat – Hajléktalanok Éjjeli Menedékhelyét. A Vonatról, az ott lakók jövőjéről és általában a hajléktalanságról kérdeztük Kenesey Balázst, a megszűnő intézmény vezetőjét és Morva Emíliát, az MMSZ közép-magyarországi régióvezetőjét.

– Bezár a három évtizedet megélt Vonat éjjeli menedékhely, amelynek Ön volt a vezetője. Miért volt szükség erre a lépésre?

Kenesey Balázs: Eljárt felette az idő. Hosszú évek óta terítéken volt a kérdés, mert már nem igazán volt alkalmas a hajléktalanellátás funkciójának betöltésére. Az egyik szemünk sír, a másik nevet. Az ott dolgozók és a hajléktalanok is szerettek ott lenni, de ami harminc évvel ezelőtt alkalmas elhelyezés volt, azt már meghaladta az idő. Jobb egy köépületben elszállásolni a hajléktalan embereket, mint a hatvanas években készült, rozsdamarta vasúti kocsikban.

Morva Emília: Az engedélyező hatóság a jelenlegi jogszabályok figyelembevételével már nem tartotta alkalmasnak a Vonatot a működésre, és ezzel egyet is tudtunk érteni. Az induláskor újszerű, példa nélküli szolgáltatásnak számított, egyetlen céllal: ne kelljen az utcán aludniuk a hajléktalanoknak. Miért sírunk mégis? A Málta hőskorában indult ez a történet, és a hozzáállásunk is hőskori volt. Egyrészt fiatalok voltunk, amire az ember nosztalgiával gondol vissza, másrészt nem vett körül bennünket ennyi szabály, nem szorultunk formalizált keretek közé, hanem lelkesedésből, jószívúságból, hitből nagyot akartunk tenni, és meg is tettük. Nem gondolná az ember, hogy jó egy vasúti kocsiban aludni, ahol karnyújtásnyira fekszik valaki a másik priccsen. Sok embernek ez mégis jó volt valami miatt. Most arra figyelünk, milyen jogszabályoknak kell megfelelnie az ellátásnak, a munkatársaknak, milyen protokollok vannak... Sokkal ridegebb világot élünk. Akkor csak azt akartuk, hogy az emberek legyen hol aludniuk, hogy biztonságban érezzék magukat, és talán kicsit otthon is. Sajnáljuk, hogy elmúlt ez a hőskor, még úgy is, hogy tudjuk, a munkánk most sokkal professzionálisabb.

– Kenesey Balázs szinte kezdettől fogva az intézmény vezetője volt. Milyen érzések élnek Önben a bezárás kapcsán?

K. B.: Huszonkilenc éve tevékenykedem az intézményben, és idővel vezető lettem. A pályám jelentős szelete volt ez, a fél életemet ott töltöttem. Ugyanakkor józan paraszti ésszel belátható, hogy ez nem az ideális szolgáltatás. Az ember persze siratja kicsit, ugyanakkor örül is, mert az eddig nálunk megszálló hajléktalan emberek sokkal több körülmények közé kerülhetnek. A búcsúeseményen is elmondtam: ha egy korszak

lezárul, egy új kezdődik. Optimistán és bizakodóan tekintek a jövőbe. Több ezer ember fordult meg az elmúlt évtizedekben a Vonatban, és ez több ezer élettörténet. Nem ellátoznak, hajléktalannak, hanem lakónak hívtuk azokat, akik nap mint nap visszajártak hozzánk aludni. Mert ők ott laktak. Igyekeztünk minél többet adni, nem volt olyan este, hogy valami kis vacsorát ne kínáltunk volna nekik. Voltak, akik éveket ott laktak, sőt kisebb-nagyobb megszakításokkal akár két évtizedig.

– Vannak olyan emlékei, amelyeket különösen szívesen idéz fel?

K. B.: Egyszer mindenszentek ünnepén tartottunk egy közös megemlékezést. Verseket, novellákat olvastam fel, a végén elmondtuk a *Miatyánkot*, az *Üdvözlégyet*, és előtte kértem, hogy ki-ki mondja el, kiért ajánlja fel az imát. Amikor az egyikük elárulta, hogy a két évesen elhunyt kislányáért mondja el, megállt a levegő. Sokan elrészgyűltünk, könny szökött a szemünkbe, és utána nehéz volt folytatni, senki nem akart megszólalni. Meghatározó pillanat volt, mert ez az ember korábban soha nem beszélt erről. Fontos, hogy a lakók részéről kialakuljon a bizalom az ott dolgozók iránt. Szép volt az is, hogy néha kiszakadhattak a mindennapi életből, a megszokott rutinból. Nekik nem jutott olyan lehetőség, hogy színházba menjenek, moziba is csak egy-két ember járt közülük. Fontosnak tartottam, hogy helybe hozzuk a kultúrát: fellépett és örömet szerzett a lakóknak Csujja Imre, Pindroch Csaba, Vecsei H. Miklós, volt nótáest is Máté Ottóliával. Próbáltuk közösségeként kezelni őket, elmentünk velük a Balatonra strandolni, jártunk Esztergomban, Egerben, Szegeden, Pannonhalmán.

– A hajléktalanellátás kapcsán szeretünk sikertörténeteket hallani, de ebből a nehéz élethelyzetből nem könnyű kiutat találni. Mit nevezhetünk sikernek?

K. B.: Megtörténik néha az igazi siker, hogy valaki kike-

mereg a hajléktalan létformából, és önálló lakhatásba kerül. A hajléktalanok között igen nagy számban vannak egykori állami gondozottak, akik nem kapták meg az alapot az önálló életvitelhez, nekik nagyon nehéz történeteik vannak. Jött egyszer egy fiatalember, kérdeztem, mi lett a pénzzel, amit akkor kaptam, amikor kikerült az állami gondozásból. „Ó, az már sok évvel ezelőtt volt, kétfélmilliónyolcszáz ezer forintot kaptam” – mondta. És mi lett vele? „Egy hónapig mindenki a barátom volt” – válaszolta. A nulláról kellett tehát elkezdnie építkezni. Vannak kisebb

egy családapára érkezett, aki összevesztett a feleségével. Negyven perc beszélgetés után arra jutottunk, hogy azt az éjszakát ott tölti, de másnap hazamegy és kibékülnek.

– A lakóik a Vonatból jártak be a munkahelyükre dolgozni. Milyen segítséget tudnak adni a hajléktalan embereknek ahhoz, hogy ezt meg tudják tenni?

K. B.: Attól, hogy valaki hajléktalan, még nem kell úgy kinéznie, mert megvan a lehetősége, hogy tisztálkodjon, ruhát mosson, tiszta ruhához jusson. Sokan elmondják: a

vagy egy fröccs nem árt meg, de ha elissza, amit megkeres, akkor hova tovább? Kell hogy legyenek céljaik, és jó, ha vannak példaképeik. A mai világban nemigen akadnak példaképek, különösen a fiatalok előtt: a celebek, akiknek sok pénzük van, ők a példa, de ez nem jó irány. „Ne legyetek lekvárok” – mondta mindig a fiataloknak Kerényi Lajos atya, aki meghatározó volt az életében.

– Mi lesz azokkal a hajléktalan emberekkel, akik eddig a Vonatban aludtak?

M. E.: Már régóta dolgozunk azon, hogy mindenki megtalálja a számára legmegfelelőbb szállást, hiszen tudtuk, hogy a Vonatot be kell zárni. Sokan maradnak a környező szállásokon, mivel ehhez a környékhez köti őket a munkájuk, a kapcsolataik. Az emberek maguk döntenek el, mit szeretnének, Balázsék pedig segítenek nekik. A fővárosban a Vonat bezárása miatt nem lesz ellátási probléma, mert az új intézményünkben, a 11. kerületben, a Galvani úton ugyanennyi férőhelyet biztosítunk, illetve még többet is.

– Változott a hajléktalansorsra jutott emberek száma az utóbbi években?

M. E.: Egyre több kutatás azt mutatja, hogy az elmúlt években, főként a covid-jár-

ségügyi állapotban lévőek. Az ő támogatásukhoz nem elég, ha éjszakára be tudnak menni egy szállásra. Harminc éve kezdtük a hajléktalanellátást, az ellátottak közül azóta sokan megöregedtek, betegek lettek; erőteljesen csúcsosodik nálunk ez a probléma. Az idős hajléktalanoknak olyan idősellátásra van szükségük, amely eltűri, hogy korábban nem formalizált életet éltek, és nem biztos, hogy rögtön be tudják tartani a szabályokat. Sok ilyen hajléktalan ember társunk van, és olyanok is, akik súlyos egészségügyi problémával küzdenek, de nincs, aki gondozza őket, nincs körülöttük megtartó háló: stroke után ott maradnak a hajléktalanellátásban, mindenben támogatásra szorulanak, vagy amputált végtaggal kerekesszékre van szükségük, és nem tudnak bemenni akár melyik szállóra.

– Hogyan tud reagálni a Máltai Szeretetszolgálat az új szükségletekre?

M. E.: Egyelőre a régi struktúrákat használjuk, de a Málta nagy ereje, hogy nagy szervezet, és az ágazat irányítása felé jól tudja artikulálni a problémákat. Vannak kutatásaink is, most például arra keressük a választ, vajon valóban több-e a hajléktalanok között a pszichiátriai beteg. Egyelőre annyit látunk, hogy sok közöttük az ADHD-val küzdő. Ha a figyelemhiányos ember körül nincs megfelelően gondoskodó család, akkor könnyen kiesik az iskolarendszerekből, a munkahelyről, és belekerül egy negatív spirálba. A kutatások eredményeivel is felhívjuk rájuk és a nehez sorsukra az ágazatirányítás és a társadalom figyelmét. Jelezzük azt is, hogy a klasszikus egészségügy nehezen tolerálja a beteg hajléktalan embereket, aminek van érthető oka, és érthetetlen is. Velünk együtt több intézmény hozott létre „lábadozó férőhelyeket” azok számára, akiknek kiemelt figyelemre, egészségügyi támogatásra van szükségük.

– Mire számítanak ezen a télen?

M. E.: Mindig nagy a várakozás, hogy jönnek-e olyanok, akik újonnan kerültek hajléktalansorba. Szeretnénk a lehető legrövidebb időn belül kapcsolatba kerülni velük, mert később már nehezebb számukra a visszaút. Vértük a szívünk, amikor olyan fiatalokkal találkozunk, akik intézményi gondoskodásból kerülnek az utcára. Nagyon figyelünk arra, hogy egyéni támogatást kapjanak, talpra tudjanak állni. Számukra is az a legfontosabb, hogy legyen egy természetes közeg, amelyben biztonságban, kicsit otthon érezhetik magukat. A fiatal hajléktalanok esetében nagyon fontos megtalálni, milyen közösségekben tudnak otthonra lenni, beilleszkedni. Önkénteseink segítségével szeretnénk visszahozni valamilyen hőskor varázsából. Jó lenne, ha most is sok fiatal megtapasztalná azt, amit annak idején mi is: hogy vannak, akik számítanak ránk. Sokszor csak ránk számíthatnak.

Thullner Zsuzsanna
Fotó: Lambert Attila

Fotó: MMSZ (archív)

sikerek, például a másik ember bizalmának elnyerése: az egyik lakó megosztott velem egy történetet az életéből, és megkért, hogy ne mondjam el senkinek. Az egyik kollégám három hónappal később azzal jött, hogy neki is elmesélte. Ennyi idő kellett, és elnyerte az illető bizalmát. Az is siker, ha valaki el tud helyezkedni, dolgozni kezd, és el tud elindulni egy úton. A legnagyobb siker pedig, ha valakit úgy tudunk „eltávolítani”, hogy visszakerül a családjához. Előfordult, hogy valaki önként vállalta, hogy hajléktalan lesz. Egyszer jött télen egy huszonegy éves fiatalember. Az anyukájánál lakhatott volna, ebédelni is oda járt, de mivel nehéz volt az együttélés, eljött otthonról. Sikerült meggyőzni, hogy a többi embert sem lesz könnyebb elviselnie a szállón, karnyújtásnyira tőle. Máskor

munkáltatójuk nem is tudja, hogy hajléktalanok, hiszen szállón laknak, mosakszanak, onnan járnak dolgozni. Egyes hazugságként azt szokták mondani, hogy albérletben laknak. Hasznos tagjai a társadalomnak. Ők „a hajléktalanok, akik intézményi keretek között laknak”, akik pedig az utcán élnek, azok „a csövesek” – ahogyan ők fogalmazzák magukról. Az idős, beteg, pszichiátriai beteg emberek ellátása nagy emberi erőforrást igényel. Fontos az is, hogy ha a hétköznapi emberek elesett hajléktalan embert látnak, akkor hajljanak le hozzá, próbálják meg felemelni, hiszen ő is ugyanúgy az embertársuk. „Elváltam és utána elkezdtem inni” – gyakran halljuk ezt a történetet a nálunk lakóktól. Mi mindig azt mondjuk, hogy mértékkel igyon. Munka után egy sör

vány előtt, erős gazdasági növekedés volt, és a munkavállalásból keletkezett jövedelem sokakat kihozott a hajléktalanságból. Ráadásul a nagy munkaerő-szükséglet miatt a munkaadók annak érdekében, hogy megszerezzék a megtartásukat a munkavállalókat, sok esetben szállást is kínáltak nekik. Ennek hatása erőteljesen érződött a hajléktalanellátásban. Féltünk, hogy a covid-járvány miatt ez megváltozik, de pillanatnyilag nem látjuk, hogy sokan kerülnének lakhatási válságba. Kevesebb ember veszi igénybe a szolgáltatásainkat, mint hat-hét évvel ezelőtt. A tél persze még előttünk áll, érhetnek bennünket meglepetések. Viszont azt tapasztaljuk, hogy egyre kevesebb a hajléktalan emberek között az olyan, aki munkaképes. Egyre többen vannak köztük az idősek és a nagyon rossz egész-

IMAÓRA

Kútvolgyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztelő virrasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltárszentség előtt. 22 órakor szentmise. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István téri.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75-77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikok a templom karitászcsoportjának szándékára, a harmadikon az imaládába elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirrasztást tartunk Magyarországon, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmise után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriiplebania.hu/>

Kaposfüreden Szűz Mária Efezusi Háza (Kaposfüred, Állomás u. 61/a) várja az engesztelő híveket közös imádságra minden elsőszombaton 10 órától. Zarándokcsoporthoz bejelentkezése: +36/70-363-7645 (Mezőfi Zoltán), www.mariahaza.hu

Szentmisek Mindszenty József bíboros boldoggá avatásáért: november 6., december 6. (6 órakor). A boldoggáavatási szándékra mondott szentmiseket 7 órakor előben közvetíti a budapest-városmajori Jézus Szíve-templomból a Magyar Katolikus Rádió, az egri bazilikából a Szent István Rádió.

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakor a budapest-belvárosi Nagybaldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Mórucz Zsigmond út 141.): november 9-én 18 órától 12-én 13 óráig Gál Péter atya lelkigyakorlata: „Lelkigyakorlat a megkülönböztetésről”. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

Bánatszelidítő. A halál közelségével és a gyász fájdalomának terhével küzdőknek, valamint a mindennapi veszteségeinknek való továbblépéshez szeretnénk segítséget nyújtani sorstársainkban. Találkozás a Pasaréti Közösségi Ház (Budapest II., Pasaréti út 102.) első emeleti termében kététhente szerda délelőtt 10 órától 11.30-ig, a Szent Anna Plébánia (Budapest I., Aranyhal u. 1., a Batthyány téren, a templom mögött) alsó hittantermében pedig kététhente szerda esteként 18 órától 19.30-ig. Időpontok: 2023. november 8., 22., december 6. Az együttléteket – segítő sorstársakkal – Tegzes Katalin SA nővér vezeti.

Egy hétfője, amely visszahozza a fényt az életbe! Ne félj, nem ítélek el! Ne sírj, ne bánkódj! Az abortusz, a vetélés, a lombikbaba elvesztésének fájdalmát hordozókat hívjuk lelkigyakorlatra Győrbe, 2023. november 9-12. között. Jelentkezés: nefeljnemitelke@gmail.com vagy 06/20-823-2201 (Treer Mária).

LELKINAP

„Minden vég egy új kezdet” címmel őszi lelkಿನapok a Szív Lelkiségi Központban (Tahi, Villásor 7-9. T.: 06/26-387-162.). Szeretettel hívunk és várunk megfontolásra és elcsendesedésre mindenkit, akit megszorít a gyász, megbénít a veszteség. Időpont: 2023. október 27-29. között, péntek 14 órától vasárnap 14 óráig. Előzetes jelentkezés szükséges a programvezetőnél, Tegzes Katalinnál: tegzes@hot-mail.com, 06/30-462-9272. Hozza magával személyes holmiját és törököt, illetve jelezze, ha diétát kér! Megközelítés: Volánbusz, Tahi – Hídfő mh., a Bartók Béla úton felfelé.

LELKIPÁSZTORI NAPOK

Az Országos Lelkipásztori Intézet ismét megszervezi az Országos Lelkipásztori-Teológiai Napokat. Időpontja: 2023. október 23., hétfő délelőttől 25., szerda ebéd utánig. A rendezvénynek a Mater Salvatoris Lelkigyakorlatosház és Rendezvényközpont (Gödöllő-Máriabesnyő, Kapucinusok tere 3.) ad otthont. Az Országos Lelkipásztori-Teológiai Napok címe: *A pap mint vezető: a közösség pásztora és irányítója – kihívások, nehézségek, lehetőségek, megoldások.* Jelentkezés és bővebb információ, valamint a részletes program az Országos Lelkipásztori Intézet (OLI) weboldalán olvasható: oli.katolikus.hu

ELŐADÁS

„A szeretni tudás hatalma” címmel Maria Montessori nevelési alapelveiről – a gyereknevelés elvi és gyakorlati, elsősorban szülői és családi oldaláról – tartanak előadást Budapesten, az Assisi Szent Ferenc-plébániatemplom altemplomában (Budapest IX., Bakáts tér; bejárat a Nagykörút/Tompa utca felől) október 27-én, pénteken 19 órától. Előadó: Varga-Kalmár Szilvia, a Montessori Intézet Magyarországon alapítója. A részvétel ingyenes, de a helyek korlátozott száma miatt regisztrációhoz kötött. A részvételi szándékot a csaladeve2014@gmail.com e-mail-címen kérjük jelezni.

„A Szó szímfőniája – kultúra, ferenceség, korkérdések” sorozat novemberi alkalmát a Pasaréti Közösségi Házban (Budapest II., Pasaréti út 102.) november 6-án, hétfőn 19 órától lesz. Téma: A szó szímfőniája – Egy renitens ferences zseni: William Ockham. Előadó: Horváth Pál professzor. A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Regisztrálni lehet: <https://pasaretikozosseghaz.hu/programok>

MEGHÍVÓ

A városmajori toronykönyvtár földszinti termében (Budapest XII., Csaba u. 5.) folytatolag ismertetik és megvitatják a *Sao Paulo Fórum kulturális háborúja* című könyvet október 29-én és november 12-én, vasárnaponként 16-18 óra között. Mindenkit szívesen látnak. T.: 06/1-3559-109

„SZENTIMRE100” – Százéves a Budapest-Szentimrevárosi Szent Imre Plébánia. Ez alkalomból konferenciát tartanak a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium dísztermében (Budapest XI., Villányi út 27.) november 4-én, szombaton 10 órától. A 17.30 órakor kezdődő rózsafüzért vezeti és a 18 órai szentmisét bemutatja: Erdő Péter bíboros, prímás, esztergomi-budapesti érsek. Mindenkit szeretettel hívnak és várunk! Bővebb információ: <https://szentimre100.hu/>

Rekvium az egyházi iskolák elhunyt tanáraikért és diákjaikért Budapesten, a Margit körúti ferences plébániatemplomban (Budapest II., Margit körút 23.) november 18-án, szombaton 16 órakor. A főcelebráns Holczinger Ferenc SJ, a miskolci Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium igazgatója, a házigazda Lukovits Milán OFM lesz. A szentmise után szeretettel várják agapéra a férfi- és a női szerzetesrendek, az evangélikus, a görög- és a római katolikus, valamint a református egyházak által fenntartott iskolák jelenlegi és egykori tanárait, növendékeit.

SZABADEGYETEM

A Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán (Budapest V., Piarista köz 1.) *A viharon túl: A béke erejének felfedezése* címmel előadásorozatot indítottak. Az egyes alkalmak csütörtökönként 19 órakor kezdődnek, és körülbelül 20.15 óráig tartanak. A következő alkalom időpontja: november 9. Téma: Belső béke. Előadók: Kézdly Anikó, Somogyiné Petik Krisztina, Papp Miklós. Szeretettel várják az érdeklődőket a beszélgetős előadások alkalmaira.

KÖNYV

ÚJRA KAPHATÓ A ZARÁNDOKZSEBKÖNYV. A Jezsuita rendalapító ünnepe alkalmából jelent meg a *100 lépés Loyolai Szent Ignáccal* alcímű kötet harmadik, immár női zsebkönyv méretű kiadása. A Jezsuita Kiadó szándéka az volt, hogy a kiadvány a formájával is segítse áthidalni az ötszáz év távolságot, utat nyisson egy mai szemmel is meglepően modern gondolkodású spirituális mester világába, és meditációs ima, lelkigyakorlat vagy éppen zarándoklat során is használható legyen.

MAGYARORSZÁG

PASSIÓ

PASSIÓ-SZERVEZŐ KÉPZÉS

2023. OKTÓBER 29. ÉS NOVEMBER 12. | 10:00-TÓL 18:00 ÓRÁIG

A **Pasaréti Színjátszó Kör**, a tavaszi sikeres képzést követően, ismét passió-szervező képzést indít Budapesten, a **II. kerületi Pasaréti Közösségi Házban**.

A háromnapos képzés harmadik alkalmára tavasszal kerül sor. A képzésen résztvevők szöveggöngyvet, tankönyvet, oktató anyagokat kapnak, melyek alapján saját templomaikban, közösségeikben meg tudják szervezni és rendezni a **2024. évi húsvéti Passiójátékot**.

A képzés szöveges, dramatikus Passiójáték szervezéséhez nyújt segítséget. Képzési díj alkalmanként: **6.000 Ft**, mely tartalmaz egyszeri meleg étkezést.

Jelentkezés: **2023. október 22-ig** a passiokepzes@gmail.com e-mail címen.

ADÁSVÉTEL

NERC-, róka- és mindenfajta szőrmebundát, teljes ruhanemű-hagyatékot vásárolok. T.: 06/20-229-0986

TÁMOGATÁS

KATOLIKUS, mélyen hívő, nyugdíjas férfi szívesen támogatna rászoruló, magyar, katolikus, Ukrajnából menekült „csonka” családot. Jelige: „Együtt könnyebb”

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átveszünk. Bu-

dapest VI., Andrassy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő-szerda 10-17, csütörtök 10-19 óra között.

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznl is. T.: 06/1-213-5726

ÓLÓMŰVEG ABLAKOK restaurálását, tervezését, kivitelezését több évtizedes tapasztalattal vállaljuk. Tóth Erzsébet. T.: 06/20-438-5993; www.uvegfestes-stainedglass.hu

Megjelentek a 2024-es **Új Ember** naptárak!

Új Ember Kalendárium 1490 Ft
Új Ember zsebnaptár 890 Ft
Liturgikus asztali naptár 790 Ft
Egylapos falinaptár 60 Ft

A naptárak megvásárolhatók az Új Ember könyvesboltban (1053 Budapest, Ferenciek tere 7-8.), valamint webáruházunkban: bolt.ujember.hu

Tisztelt Olvasóink!

Az egyházi közleményeket és híreket szerkesztve közöljük. Megértésüket köszönjük. A szerkesztőség

Ünnepeljük együtt a Mindszentyneum első születésnapját:

2023.10.23-án
Tárlatvezetések
Soós Viktor Attila egyháztörténésszel és Kovács Gergely okl. posztulátorral

Szeretettel várjuk Zalaegerszegen!

www.mindszentyneum.hu

ADVENT MÁRIACELLBEN
 2023. december 2-3. | 2 nap | 64.900 Ft/fő

ADVENT MÁRIABESZTERCÉN ÉS ZÁGRÁBBAN
 2023. december 9-10. | 2 nap | 49.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT REPÜLŐVEL
 AZ ELSŐ JELENÉS ÉVFORDULÓJÁN
 2024. február 9-12. | 4 nap | 324.900 Ft/fő

FATIMAI ZARÁNDOKLAT
 PORTUGÁLIAI KÖRUTAZÁSSAL
 2024. március 13-18. | 6 nap | 389.900 Ft/fő

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT
 2024. március 13-17. | 5 nap | 389.900 Ft/fő

AZ ISTENI IRGALMASSÁG ÜNNEPE
 ZARÁNDOKLAT LENGYELORSZÁGBA
 2024. április 3-7. | 5 nap | 134.900 Ft/fő

PIETRELCINAI Szent Pio Atya Nyomában
 2024. április 22-28. | 7 nap | 314.900 Ft/fő

DÉL-ERDÉLYI ZARÁNDOKKÖRÚT ÉS A CSÍKSOMLYÓI BÚCSÚ
 2024. április 22-28. | 7 nap | 314.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA
 +36 20 500 5050
www.viasacra.hu

Kiadja a Magyar Kurír
 Terjesztő a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán.

Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • Ügyvezető: Tolonics Gergely
 ISSN 0133-1205
 KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
 LAPZÁRTA: 2023. OKTÓBER 16.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István
 Lapszerkesztő: Baranyai Béla • Lapszerkesztő-helyettes: Körössy László
 Szerkesztőség: Agónás Szonja, Bodnár Dániel, Fábrián Attila, Gátas Judit, Horogszegi-Lenhardt Erika, Hollósi Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Nádudvari Dorottya, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet
 Olvasószerkesztő: Koditek Bernadett
 Korrektor: Szántó István • Tördelés: Mészáros Ákos
 Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
 Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: mk@katolikus.hu

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu
 Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.
 Egyéni egy példányos előfizetés belföldről negyedévre: 4680 Ft, fél évre: 9360 Ft, egy évre: 18 720 Ft.
 Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).
 Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt.ujember.hu
 Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu
 Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:
 +36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

KÜZDELEM A LELKEKÉRT

Másodrendű állampolgárként

(Folytatás az 1. oldalról)

Fontos hangsúlyozni, hogy a korszakban felsőfokú tanulmányokat folytatni egyfajta kiváltságnak számított. A pártállam számára kiemelt fontossággal bírt, hogy kik kerülnek be a felsőoktatásba, kik kapnak diplomát, azaz milyen lesz a leendő értelmiség.

Az átélte mindennapi hátrányok sokfélék lehetnek: az elutasított egyetemi-főiskolai felvételi mellett munkahelyről való elbocsátás, az elhelyezkedés megnehezítése, a szakmai előmenetel vagy egy-egy külföldi munkalehetőség, ösztöndíj megakadályozása. A ma hatvanas, hetvenes, nyolcvanas éveikben járók – azaz a hatvanas-hetvenes évek fiataljai – közül sokan gondolhatják úgy, hogy ezek a történetek már úgysem érdeklik az unokákat, a mai fiatalokat. Kutatói tapasztalatom, hogy a mindennapi hátrányok fenti eseteit sokszor csak interjúkkal tudjuk „előbányászni”, a korosztály tagjaival hosszasan beszélgetve. Pedig van miről beszámolniuk.

A vallásgyakorló, hitüket vállaló állampolgárok hátrányos megkülönböztetésének lényege Tomka Miklós vallásszociológus szerint a „vallásosságuk mindenféle jogok

és társadalmi előnyök megvonásával történő büntetése volt”. A néhai professzor a mindennapi hátrányok közé sorolta az előbbieken említett eseteken túl a korszakban „admi-

A Kádár-rendszer másodrendű állampolgárainak története leginkább a felsőoktatási felvételik vizsgálatán keresztül ragadható meg. A korszakban elsősorban a humán te-

Gyógyszerészavatás a Semmelweis Orvostudományi Egyetemen (1971)
Forrás: Fortepan/Semmelweis Egyetem Levéltára

nisztratívna” nevezett, bírósági eljárások nélküli hatósági és intézményi intézkedéseket is. Ezek klasszikus eseteit a peres eljárások „melléktermékei” jelentették. Emblematikus példájuk az állambiztonság által kreált „Fekete Hollók” fedőnevéű ügyben végül perbe nem fogott aktív kisközösségi tagok külföldi módszerekkel történő megfélemlítése (a munkahelyről vagy az egyetemről való eltávolítása, a középiskolából való kitiltása stb.).

rületek – mindenekelőtt a pedagógus- és a bölcsészpályák – maradtak zárva a vallásgyakorló fiatalok előtt. Bár kivételek akkor is akadtak: források bizonyítják, hogy ideológiai okokból az orvosnak készülőköt is megválogatták, sőt a budapesti kerületi egyetemre jelentkezők esetében is voltak ilyen „szűrők”. Hívó fiataloként legnagyobb eséllyel a műszaki karokra lehetett bekerülni. Több olyan esetről tudunk, amikor az egyházi iskolában érettségiző di-

Mérnökhallgatók Miskolcon (1961)
Forrás: Fortepan (az adományozó megjelölése nélkül)

Kedves Olvasó! Ha saját történetével hozzá tudna járulni a Kádár-rendszerben a vallásgyakorló fiatalokat ért mindennapi hátrányok történetének kutatásához, kérjük, írjon az egyhaziadozes@neb.hu e-mail-címre.

ák – tanárai intésére – „öncenzúrát” alkalmazott, azaz előzetes pályamódosítást hajtott végre, és eleve meg sem próbálta a felvételi tanári vagy bölcsészszakokra. Gyakran sikeres stratégiának bizonyult, ha az érettségi után a fiatal elment egy-két évre fizikai munkát végezni, majd már „munkásként” akár sikeres felvételi vizsgát tehetett a vágyott szakra.

A vallásukat gyakorló fiatalokat ért mindennapi hátrányok története mindmáig feldolgozatlan. A témával foglalkoztak vallásszociológusok, jogtörténészek és társadalomtörténészek is, de szisztematikus kutatásában még nem került sor. A mindennapi hátrányok feldolgozása fájó hiány a társadalom emlékezetében, ahogyan hi-

Évfolyamelőadás a Műegyetemen (1960)
Forrás: Fortepan (az adományozó megjelölése nélkül)

Órák közötti szünetben a Műegyetemen (1961)
Forrás: Fortepan/Kotnyek Antal

ányzik a Kádár-korszak társadalomtörténetéről szóló munkákból is. Pedig vizsgálatával árnyaltabb képet kaphatnánk a kádári hatalomgyakorlás természetéről, a korszak ifjúság- és egyházpolitikájának „munkamódszeiről”, illetve a különböző értelmiségi szakmák társadalmi összetételének, utánpótlásának változásairól is.

Erdős Kristóf,
a Nemzeti Emlékezet Bizottsága Hivatalának tudományos főmunkatársa

(Folytatás az 1. oldalról)

Sok helyre eljött velünk. Járt Tarnabodon, a veszprémi pokoli toronyban, a pécsi György-telepen, Tatabányán, utóbb Tiszabón és Tiszaburán, némelyik helyszínünkön többször is megfordult. Érdekelte, hogyan próbálunk közösséget formálni, munkahelyet létesíteni, gyermekeknek esélyt adni, minden részletében meg akarta ismerni a segítségnyújtás következő lépését, a legelterjedtebb emberek életéhez igazító programot. Tudni akarta, nálunk van-e a megoldás a nyomorúság felszámolására, létezik-e a gyakorlatban is helytálló válasz a kiutat kereső kérdésekre. Megértette, hogy az ott formálódó sorokat csak nagyon közelről nézve lehet igazán megismerni.

Jó volt hallgatni a szavait, bár nagyon kellett figyelni, mert fölösleges mondat szinte soha nem hagyta el a száját.

Nem onnan nézte a világot, ahonnan a legtöbben, nem azokat a részleteket vette észre, amelyeken mindenki másnak megakad a szeme, és nem a tipikus kérdéseket tette fel. Érdeklődése egyszerre szólt az embernek és a problémának.

Nem sokkal azt követően, hogy elhagyta a Sándor-palotát, önkéntesnek jelentkezett. A zsiroskenyerezőben kezdett, hajnalban érkezett a Széll Kálmán téri melegedőbe, meg-

kente a kenyeret, majd azt megelőzően távozott, hogy az első hajléktalan emberek megérkeztek volna. Nehogy hír legyen, hogy hol jár, mit csinál. Kérdeztük, hogy miért akarja így, azt felelte, eleget volt már a rivaldafényben, most szeretné kipróbálni magát a szolgálatban.

Persze észrevették. A bulvárlapok ebben az időben talán többször írtak róla, mint elnöki tevékenysége alatt, lefényképezték, hogy egyedül várakozik a villamosmegállóban, cikket írtak arról, hogy a 22-es buszon állva utazik, ki-elemeztek ballonkabátját, mindig hordott jellegzetes svájcisapkáját.

Budapesten rendszeresen gyalogosan közlekedett. Legutóbb a Belügyminisztériumban látogatott meg, az őrség lefoglalta neki a bejáráshoz legközelebb eső parkolót, ő pedig egyszer csak felbukkant a járdán, és szinte észrevétel nélkül besétált a kapun.

Soha nem ismertem még egy ilyen embert, akin a hatalom ennyire nem hagyott nyomot.

Csendes mondataiban többször véltem felfedezni ugyan-

azt az eszenciális bölcsességet, amely a halálbüntetés eltörléséhez írt magánvéleménye kapcsán annyiunkat rendített meg: „Az emberi méltóságban mindenki osztozik, aki ember, függetlenül attól, hogy mennyit valósított meg az emberi lehe-

tőségéből és miért annyit. Az élethez és méltósághoz való jog egysége következtében nem csak a halálban egyenlő mindenki: az életek egyenlőségét a méltóság garantálja.”

Maga volt a méltóság, amit ő kiérdemelt, másoknak pedig

megkövetelt. Egy ideje már búcsúztam tőle. Miután feleségét elvesztette, gyakran vágyott az ég felé. A vágy egy idő után elhatározássá lett, amely, mint annyi más esetben, ezúttal is sziklaszilárd volt. Beiratkozott a tanfolyam-

ra, és megtanult repülőgépet vezetni, hetvenöt évesen tett sikeres vizsgát, Magyarország ő volt a legidősebb, vezetői engedélyt szerzett pilóta. Az ég vágyott közelségét azonban csak néhányszor élhette át, azután romló egészsége miatt már nem repülhetett.

Amikor már nem tudott eljönni a falvainkba, félévente meglátogattam, és beszámoltam neki, melyik településen hol tartunk. Szinte gyermeki figyelemmel várta, merre kanyarodik a történet, hogyan áll a felzárkózás ügye.

Egyik utolsó utunk Tiszabőre vezetett. Egy ideje azon vívódott, hogy őt már nem ismerik, és úgy érzi, csak útban van, erre oda-szaladt hozzá egy kislány az iskola udvarán, kinyitotta a történelemkönyvét, és azt kérdezte: tényleg a bácsi van benne? Álltak az udvaron, a fiú meg ő, nézte a saját képét a tankönyvben, és hosszan hallgatott.

Tankönyvbe illő pillanat volt ez is, csak nem volt, aki megörökítse.

Amikor búcsút veszünk tőle, lélekben újra ott állunk a tiszabői iskolaudvaron, ahol egy pillanatra egyszerre lehetünk részesei a jelennek és a történelemnek.

Fotó: MTI/
Kovács Tamás

A jelenben és a történelemben

Vecsei Miklós Solyom Lászlóra emlékezik

HÍREK KÉPEKBEN

• Szeptember 30-án befejeződött az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem (EKKE) Gyakorló Általános Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola és Technikum 497 millió 990 ezer forint összegű, vissza nem térítendő európai uniós támogatásból megvalósuló infrastrukturális fejlesztése. A projektnek köszönhetően több mint négyezer eszközzel bővült az intézmény eszközállománya.

• A Magyar Katolikus Egyház országos óvodafejlesztési programja keretében új katolikus óvoda épül Tiszafüreden. Az építkezés már megkezdődött, október 6-án került sor az alapkövetelre. Ferencz Károly plébános megáldotta az urnát, amelyet ünnepélyes keretek között helyeztek el az épülő katolikus óvoda alapjában.

• Megalapításának huszadik évfordulóját ünnepelte a debreceni Szent Erzsébet Otthon október 10-én. Ez alkalmából Palánki Ferenc debrecen-nyíregyházi megyéspüspök mutatott be szentmisét.

Apostoli baseballsapkát és pólót kapott a pápa

Kocsis Fülöp hajdúdorogi érsek-metropolita ajándéka

Kocsis Fülöp hajdúdorogi érsek-metropolita az egyik résztvevője az októberben a Vatikánban zajló püspöki szinódusnak. Neki köszönhetően október 11-én egy sportos apostoli összeállítással, egy hitvalló baseballsapkával és pólóval lett gazdagabb Ferenc pápa.

katolikus fiatalok által alapított ökumenikus divatmárka terméke. A pólón egy oroszlán látható „Jesus makes me brave and strong”, azaz Jézus tesz erőssé és bátorrá felirattal. A sapka pápai színben készült, rajta a keleti egyház szim-

Köztudott, hogy Ferenc pápa minden elődjénél közvetlenebb egyházfő, ezt láthattuk áprilisi, budapesti látogatása során is. A szintén közvetlenségéről ismert Kocsis Fülöp görögkatolikus érsek-metropolita Instagram-oldalt indított, melyen naponta közvetít a szinódusról, oszt meg kulisszatitkokat képek, videók formájában. Csatornáján keresztül a szinódus résztvevői üzeneteket küldenek a magyaroknak, ahogy tette ezt Job Getcha, a Konstantinápolyi Egyetemes Patriarchátus képviselője az Egyházak Világtanácsánál, vagy Angelo Acerbi, a rendszerváltás utáni első magyarországi apostoli nuncius.

Fülöp atya a keddi szinódusi ülést követően ajándékot adott Ferenc pápának, amit a Vatikán fotósa is megörökített. Az ajándék egy póló és egy baseballsapka volt, mely a görög-

bólumának számító mozaikszó: ICXC NIKA, vagyis „Jézus Krisztus győz”. Ferenc pápának nagyon tetszettek az ajándékok, a sapkát föl is próbálta – amiről képek is tanúskodnak.

Forrás: Görögkatolikus Metropólia
Fotó: Kocsis Fülöp Instagram-oldala

Ami igazán lényeges, arra hangold a szíved

Jubileumot ünnepelt a Jézus Szíve Társasága

Jubileumot ünnepelt október 10-én alapítója, Bíró Ferenc SJ születésnapján a Jézus Szíve Társasága: központi házuk 2003-as újranyitására és egyetemi szakkollégiumuk elindulásáról emlékeztek meg a Jézus Szíve-templomban bemutatott szentmisén, majd a szakkollégium Horánszky utcai dísztermében az elődök jövőt teremtő áldozata, kitarthatása gyümölcseiért adtak hálát.

Megtelt a hétköznapi estén a Jézus Szíve-templom: a Jézus Szíve Társasága hívott ünnepelni. Nagy számban érkeztek vendégek: egykori és mai kollégisták, családtagok, barátok, szerzetesrendek képviselői, a testvérek barátai.

Az ünneplőket Gergely Katalin SJC, a Jézus Szíve Társasága elöljárója köszöntötte, és felidézte az alapító, Bíró Ferenc jezsuita alakját, akinek születésnapja, október 10-e a társaság jeles ünnepe.

„Bíró Ferenc ebben a templomban, e körül az oltár körül mutatta be a szentmisét, és ma mi is itt adunk hálát mindazért, ami 1921-ben elindult.”

A húszéves jubileumért felajánlott hálaadó szentmisét Bellovics Gábor SJ mutatta be. „Egy közösségért adunk hálát, amelynek tagjai különleges módon meghallották a Szentlélek hangját, és gyümölcsei lettek annak a nagyon gazdag lelki hagyománynak, amit Szent Ignác atyánk hagyott ránk” – köszöntötte az egybegyűlteket.

Az adott napra rendelt evangélium – Mária és Márta története – a Jézus Szíve Társasága küldetéséhez vitt kö-

zel: Jézus Márta házába látogat, ahol Márta gondoskodással veszi körül, míg Mária Jézus lábainál az ő szavait hallgatja. Cselekvés és szemlélődés – mi mellett teszi le Jézus a voksát? Számos teológus, lelki mester arra jutott, hogy Jézus nem az egyik vagy a másik mellett foglal állást. Bellovics Gábor ezt leszögezve a történet egy másik üzenetére irányította a figyelmet: Mária „rész” választott. Van ebben egy lemondás – gondolkodtatott el a szónok. A szülő, amikor gyereke jövőjéről gondolkodik, azzal biztatja, „minden lehet belőle”, „ha tesz érte”, „csak akarnia kell”. De az embernek egy élete van, nincs módja mindent választani.

„Rész” jut, azt kell teljes szívvel megélni. A „lemaradok valamiről”, „itt vagyok, holott mennyi mást is csinálhatnék” ismerős érzéseit idézte fel, és egy másik utat mutatott: a valósággal kibékült ember útját. Aki tudja, hogy az úton, amin jár, minden lényeges megtörténik; az emberét, aki tudja, az egységre törekvés és gyógyít a sebzett kapcsolatok világában.

„Fogadd el, hogy nem lehetsz minden, ami igazán lé-

nyeges, arra hangold rá a szíved! A részünket választva találkozzunk a teremtő Istennel, így magát a mindenséget tudjuk megismerni.”

A szentmisét követően Gergely Katalin SJC ünnepelni hívta a résztvevőket a Horánszky utcába. Testvérek, korábbi és jelenlegi kollégisták, a közösség barátai töltötték meg az egykori anyaház dísztermét. Visszaemlékezésében Gergely Katalin a kezdetekre irányította a figyelmet: a társaság számára visszatérő ünnep az alapító, Bíró Ferenc születésnapja. Bemutatta a neves jezsuita életútját, gazdag gyümölcsetermő tevékenységét, többek között *A Szív* újság és a Korda Kiadó elindítását. „Similis esse volo” lett az

által 1921-ben alapított társaság jelmondata.

Gergely Katalin gyertyát gyújtott az elődökért: Bíró Fe-

renc alapító atyáért, az első elöljáróért, Lafranco Margitért, az üldöztetés éveinek elöljárójaért, Kern Margitért,

valamint Szilvay Gézané Pósa Annáért, az induló kollégium első igazgatójaért.

Halmi Krisztina SJC, a kollégium jelenlegi igazgatója az elmúlt húsz évre tekintett vissza, arra, hogy mennyi esemény helyszíne volt az intézmény: eskütételek, testvéri találkozók, káptalani tanácskozások, jubileumok a társaság életében, kurzusok, karácsonyok, zenés estek, bálók, kirándulások a kollégisták programjainak sorában.

Az esten Kanizsai Rita volt kollégista verseit adta elő Szécsi Kata jelenlegi kollégista, illetve Kocsis Dorottya, aki tavasszal Ferenc pápa előtt tett tanúságot a Pázmány-egyetemen rendezett találkozón,

ahol arról vallott, hogyan készíti fel őket az elkötelezett életre a kollégium.

Kárpáti Zsuzska képzőművész egyik alkotásával ajándékozta meg a közösséget, Rónaszéki Tamás pedig hegedűjátékkal. Az igazgató testvér számokkal is illusztrálta a húsz év eredményeit: százötven kollégista, jelenleg száz alumni és hetvenhét „unoka”.

A jó hangulatú este agapéval zárult.

Trautwein Éva
Fotó: Merényi Zita